

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2023

THE
ISLANDS
SCOTLAND ACT 2018
ACHD
NAN EILEAN
ALBA 2018

Clàr-innse

Ro-ràdh Ministreil	3
Facal-tòiseachaidh	5
Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn	6
Plana Cothromach, Amalaichte, Uaine agus In-ghabhalach	8
Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2023	9
Amas Ro-innleachdail 1 - Sluagh	9
Amas Ro-innleachdail 2 - Leasachadh Eaconamach Seasmhach	13
Amas Ro-innleachdail 3 - Còmhhdhail	33
Amas Ro-innleachdail 4 - Taigheadas	39
Amas Ro-innleachdail 5 - Bochdainn Connaidh	42
Amas Ro-innleachdail 6 - Ceangailteachd Dhidseatach	43
Amas Ro-innleachdail 7 - Slàinte, Cùram Sòisealta agus Sunnd	48
Amas Ro-innleachdail 8 - Àrainneachd agus Bith-thèarainteachd	58
Amas Ro-innleachdail 9 - Atharrachadh na Gnàth-shìde agus Cumhachd	60
Amas Ro-innleachdail 10 - Coimhearsnachdan le Cumhachd agus Com-pàirteachasan Ionadail Làidir	68
Amas Ro-innleachdail 11 - Ealainean, Cultar agus Cànan	75
Amas Ro-innleachdail 12 - Foghlam	80
Amas Ro-innleachdail 13 - Buileachadh agus Tomhas Plana Nàiseanta nan Eilean	85

Ro-ràdh Ministreil

Mar Rùnaire a' Chaibineit airson Cùisean Dùthchail, Ath-leasachadh Fearainn agus nan Eilean, tha mi toilichte ùrachaidh 2023 air Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean fhoillseachadh.

Tha am Mapa Slighe Buileachaidh a' toirt cunntas mionaideach air mar a tha Riaghaltas na h-Alba a' libhrigeadh nam prìomhachasan againn thar beatha Plana Nàiseanta nan Eilean. Tha e air a dhealbhadh gus a bhith na sgrìobhainn bheò a thèid ùrachadh agus atharrachadh gu cunbhalach, ag aithneachadh gum bi prìomhachasan nan coimhearsnachdan eileanach uaireannan ag atharrachadh, gus an urrainn dha dèiligeadh ri dùbhlain ùra nuair a thig iad am bàrr.

Foillsichidh sinn [Aithisg Bhliadhnail Plana Nàiseanta nan Eilean](#), gach bliadhna, a' coimhead air ais air a' bhliadhna roimhe agus a' toirt mion-chunntas air an raon fharsaing de ghnìomhan a thathar a' dèanamh air feadh Riaghaltas na h-Alba, gus taic a chumail ris na coimhearsnachdan eileanach againn. Tha an Aithisg Bhliadhnail an uair sin air a leantainn le Mapa Slighe Buileachaidh ùraichte, a' coimhead air adhart ris a' bhliadhna a tha romhainn agus a' mìneachadh nan gnìomhan a thèid a ghabhail gus gealltanasan Plana Nàiseanta nan Eilean a libhrigeadh sa bhliadhna a tha romhainn.

Tha mòran de na gealltanasan ann am Plana Nàiseanta leantainneach agus ged a bha sinn fìor thoilichte gun deach grunn ghealltanasan aig an robh raointean-ùghdarras fìor shònraichte a choileanadh, tha cuid eile ann far am feum sinn gnìomhan leantainneach a ghabhail orra agus mar sin, tha iad air an comharrachadh mar 'leantainneach'. Gheibhear eisimpleirean de seo fo Amas Ro-innleachdail 8, far an do Dh'aontaich sinn 'bith-iomadachd nan eilean a dhìon' no Amas Ro-innleachd 2, far an do dh'aontaich sinn 'dèanamh cinnteach gun lean croitearachd mar dhòigh gus obair a chruthachadh agus gus cothroman a thoirt do choimhearsnachdan eileanach'. Tha gnìomhan a tha air am mìneachadh sa Mhapa Slighe Buileachaidh seo a thaobh nan geallaidhean sin agus mòran eile den t-seòrsa seo, a' sealltainn ar n-amasan airson builean nas fheàrr do choimhearsnachdan eileanach an dà chuid am-bliadhna agus san àm ri teachd.

Bha e na thoileachas dhomh bho chionn ghoirid a' chuairt mu dheireadh de [mhaoineachadh Prògram nan Eilean](#) ainmeachadh, le tasgadh calpa de £4.1 millean air a roinn eadar 13 iomairtean air feadh ar n-eileanan. Tha am maoineachadh seo a' dearbhadh ar dealas gus [Plana Nàiseanta nan Eilean](#) againn a chur an gnìomh thairis air na sia ùghdarrasan eileanach ann an Alba gus dèiligeadh ri crìonadh-sluaigh sna h-eileanan, eaconamaidhean ionadail a bhrosnachadh agus gus turasachd a neartachadh.

Tha fios againn gu bheil cosgaisean bith-beò nas àirde aig coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach mar-thà na sgìrean eile den RA agus chan eil seo ach air a dhol nas miosa le Èiginn nan Cosgaisean a th' ann an-dràsta agus leis a' bhuidhe leantainnich aig Brexit air coimhearsnachdan agus gnìomhachasan eileanach. Mothachail air seo, agus a' coimhead air adhart ris a' chòrr de 2023, bidh e nas cudromaiche na bha e a-riamh gun cùm sinn oirnn a' toirt taic do ar coimhearsnachdan eileanach gus an urrainn dhaibh soirbheachadh agus an làn chomais a choileanadh.

Bidh sinn cuideachd a' tòiseachadh air pròiseas ath-sgrùdaidh air Plana Nàiseanta nan Eilean ann an 2023, mar a tha riatanach fo Achd nan Eilean (Alba) 2018. Tha dà amas aig an lèirmheas seo. Sa chiad dol a-mach, bheir e dhuinn sealladh mionaideach air a' bhuidheann a bh' aig Plana Nàiseanta nan Eilean bho chaidh fhoillseachadh. 'S e an dàrna amas gum fiosraich e Plana Nàiseanta nan Eilean ùr (ma tha fear ùr a dh'fhaodadh a' bhith ann a rèir an lèirmheis) a thèid fhoillseachadh ann an 2025.

Tha co-chomhairle air-loidhne mu dheidhinn seo dìreach air tòiseachadh agus bu mhath leam muinntir eileanach agus daoine le ùidh anns na h-eileanan a bhrosnachadh gus pàirt a ghabhail ann. Cuidichidh seo sinn le bhith a' tuigsinn dè am beachd a bh' aig daoine air ciad Plana Nàiseanta nan Eilean ann an Alba agus dè a' bhuidheann bh' aige. Bidh e cuideachd gar chuideachadh gus tuigsinn mar a dh'fhaodadh sinn piseach a thoirt air an obair a rinneadh mar-thà gus dèanamh cinnteach gum bi na builean as fheàrr ann do choimhearsnachdan eileanach.

Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth le gach cuid [Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean](#) agus [Buidheann Libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean](#) ann an 2023, a tha le chèile a' cumail taic ri buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean. Tha Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean a' cruthachadh chothroman airson barrachd com-pàirt aig na h-ùghdarrasan ionadail buntainneach ann a bhith a' dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich, agus bidh a' Bhuidheann Libhrigidh a' dèanamh cinnteach gu bheil obair ga stiùireadh air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha a' gabhail a-steach choimhearsnachdan eileanach.

Màiri Gougeon

Rùnaire a' Chaibineit airson Cùisean Dùthchail, Ath-leasachadh Fearainn agus nan Eilean

Facal-tòiseachaidh

Ann am Plana Nàiseanta nan Eilean, gheall Riaghaltas na h-Alba gum foillsicheadh e Mapa Slighe Buileachaidh a tha a' dèiligeadh ri gach fear de na 13 Amasan Ro-innleachdail agus ris na geallaidhean a tha nan cois a tha air an liostadh sa Phlana.

Bithear a' foillseachadh Aithisgean Bliadhna Plana Nàiseanta nan Eilean gach bliadhna a tha a' coimhead air ais air na gnìomhan a chaidh a ghabhail thar Riaghaltas na h-Alba sa bhliadhna roimhe, gus gealltanasan Plana Nàiseanta nan Eilean a libhrigeadh. Thèid am Mapa Slighe Buileachaidh fhoillseachadh às dèidh seo le dòigh-obrach a tha a' coimhead air adhart, le fòcas air gnìomhan, a' toirt mion-fhiosrachadh seachad air na gnìomhan sònraichte a ghabhas Riaghaltas na h-Alba thairis air an ath bhliadhna gus am plana a libhrigeadh.

Chaidh am Mapa Slighe Buileachaidh a sgrìobhadh ann an co-obrachadh thar Riaghaltas na h-Alba gus dèanamh cinnteach gu bheil gach raon poileasaidh le uallach airson gealltanasan sa Phlana, a' mìneachadh mar a tha iad a' libhrigeadh do choimhearsnachdan eileanach.

Chan eil gealltanasan a chaidh a choileanadh mar-thà ann an 2020-2022 anns an sgrìobhainn seo, ach gheibhear barrachd fiosrachaidh mu na gnìomhan a rinneadh gus an coileanadh ann an Aithisgean Bliadhna nam bliadhnaichean sin.

[Aithisg Bhliadhna 2020](#)

[Aithisg Bhliadhna 2021](#)

[Aithisg Bhliadhna 2022](#)

Anns a' Phlana Slighe Buileachaidh, gheibh thu na geallaidhean bho Phlana Nàiseanta nan Eilean nach deach a choileanadh fhathast leis na gnìomhan sònraichte a chaidh a riarachadh do gach aon dhiubh. Chaidh clàr-ama taisbeanach a chur ann airson libhrigeadh gnìomh mar a leanas:

Geàrr-ùine: Aon-dà bhliadhna

Meadhan-ùine: Dà-còig bliadhna

Ùine-fhada: Às dèidh còig bliadhna

Mar a tha Rùnaire a' Chaibineit air a ràdh san fhacal-toisich aice, tha tòrr de na gealltanasan ann am Plana Nàiseanta nan Eilean leantainneach agus mar sin chan eil e daonnan iomchaidh clàr-ama a shònrachadh airson an coileanadh. Tha na gealltanasan sin air an comharrachadh mar '**leantainneach**'. Nì sinn ùrachadh air an obair a rinneadh tron bhliadhna air na gealltanasan sin san Aithisg Bhliadhna.

A bharrachd air an seo, tha cuid de ghnìomhan air an '**cur an gnìomh**' bho chaidh Aithisg Bhliadhna 2022 fhoillseachadh agus tha iad a-nis air an comharrachadh mar sin sa Mhapa Slighe Buileachaidh. Bidh làn aithris air na gealltanasan sin ann an Aithisg Bhliadhna Plana Nàiseanta nan Eilean airson 2023 nuair a thèid fhoillseachadh tràth ann an 2024.

Na Luachan agus Amasan Ro-innleachdail Againn

Bidh Plana Nàiseanta nan Eilean a' toirt stiùireadh do Riaghaltas na h-Alba agus tha e na fhrèam-obrach airson obair gus cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach gu brioghmhor. Tha 13 Amasan Ro-innleachdail anns a' Phlana a chleachdas sinn airson a bhith a' stiùireadh na h-obrach againn sna mìosan is bliadhnaichean ri thighinn:

Amas Ro-innleachdail 1

Gus aghaidh a chur air crìonadh sluaigh agus gus dèanamh cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann

Amas Ro-innleachdail 2

Gus leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 3

Gus seirbheisean còmhdaile a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 4

Gus taigheadas a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 5

Gus ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Amas Ro-innleachdail 6

Gus ceangailteachd didseatach a leasachadh

Amas Ro-innleachdail 7

Gus slàinte, cùram sòisealta agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 8

Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd

Amas Ro-innleachdail 9

Gus cur ri cur an aghaidh agus dèiligeadh ri atharrachadh na gnàthshìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh

Amas Ro-innleachdail 10

Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Amas Ro-innleachdail 11

Taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Amas Ro-innleachdail 12

Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Amas Ro-innleachdail 13

Gus taic a chumail ri bhith a' cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Plana Cothromach, Amalaichte agus Uaine

Tha na ceithir prionnsabalan de chothromachd, co-fhillteachd, dìon àrainneachdail (uaine) agus ion-ghabhaltas a' tighinn bhon cho-chomhairleachadh. Tha am plana stèidhichte orra agus stiùiridh iad Riaghaltas na h-Alba agus an luchd-ùidhe againn gus an t-amas deireannach a ruighinn – gus cur ri leas nan coimhearsnachdan eileanach.

Bidh Plana **cothromach** stèidhichte air sunnd ag obair a dh'ionnsaigh coimhearsnachdan nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte air feadh na h-Alba. Cuidichidh an dòigh-obrach còraichean daonna aige le cunntachalachd nas fheàrr airson a bhith cinnteach gu bheil sinn mothachail air còraichean coimhearsnachdan eileanach, agus gan dìon.

Bidh Plana **co-fhillte** a' brosnachadh sheirbheisean co-cheangailte a tha stèidhichte air dòigh-obrach iomlanach stèidhichte air àite, agus a' togail chuspairean eaconomach, sòisealta agus àrainneachdail ann an dòigh-obrach cho-fhillte a thaobh poileasaidh eileanach.

Bidh Plana **uaine** a' glacadh nan cothroman a tha a' tighinn le eaconamaidh nas uaine, nas cothromaiche agus sinn ag obair gus crìoch a chur air na tha Alba a' cur ri atharrachadh na gnàth-shìde.

Bidh Plana **ion-ghabhailta** a' brosnachadh fìor chumhachdachadh coimhearsnachd aig ìre ionadail, a' dèanamh cinnteach gun tèid co-dhùnaidhean a ruighinn cho faisg 's as urrainn ri far am bi buaidh nan co-dhùnaidhean.

Mapa Slighe Buileachaidh Plana Nàiseanta nan Eilean 2023

Amas Ro-innleachdail: 1 - Sluagh

Cuir aghaidh air crìonadh sluaigh agus dèan cinnteach gu bheil pròifil sluaigh fallain agus cothromach ann

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Leasachadh Sgìlean na h-Alba, Coimisean na Croitearachd, Caidreachas Croitearachd na h-Alba, Òigridh na h-Alba, Pàrlamaid na h-Òigridh Dùthchail, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Iomairt Ceann a Deas na h-Alba, Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd 's nan Eilean (CoHI), Oilthigh na Gàidhealtachd 's nan Eilean, Institiud Sheumais Hutton, Oilthigh Raibeart Gòrdan, Oilthigh Herriot Watt, Lìonra nan Eileanaich Òga.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Eileanan a chomharrachadh far a bheil crìonadh sluaigh air fàs fìor dhona gus dèanamh cinnteach gun dèiligear le feumalachdan nan eileanan sin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn a' cleachdadh agus ag adhartachadh cruinn-eòlas Roinnean Eileanan na h-Alba (2023), cruinneachadh de dh'eileanan na h-Alba ann an naoi roinnean eileanach. Tha an cruinn-eòlas ùr seo stèidhichte air Frèam-obrach Roinnean Eileanan na h-Alba (2020) a chaidh a chruthachadh an toiseach le Institiud Sheumais Hutton (JHI) agus a chaidh a chleachdadh mar bhunait airson Suirbhidh Plana Nàiseanta nan Eilean (2020). Tha a bhith a' cruinneachadh eileanan ann an roinnean gus staitistig iomlan a sholarachadh mu shluagh eileanan na h-Alba na dhòigh math air dèiligeadh ris an dùbhlán gu bheil sluaigh gu math beag aig mòran de na h-eileanan. Le bhith a' cleachdadh na buidhne dàta ùir seo, bidh e comasach do Chlàran Nàiseanta na h-Alba dàta àireamh-sluaigh Eileanan na h-Alba a thoirt seachad gach bliadhna. Le bhith a' cumail oirnn a' brosnachadh a' chruinn-eòlais ùir seo a tha stèidhichte air sònaichean-dàta, thathar an dòchas gum bi seòrsaichean dàta eile leithid prìsean thaighean ri fhaighinn aig ìre nan Eilean cuideachd. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha a bhith a' gleidheadh agus a' tàladh dhaoine òga air aon de na prìomh amasan aig Cùmhnant Fàs nan Eilean. Tha gach cuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA a' tasgadh suas ri £50m san Aonta. Chaidh ainm a chur ri Làn Aonta nan Eilean air 20^{mh} Faoilleach 2023, agus thèid an Cùmhnant a libhrigeadh thairis air an ath 10 bliadhna. • Tha Riaghaltas na h-Alba cuideachd a' cur £25 millean ri Aonta Fàs Earra-Ghàidheal is Bhòid, £135 ri Cùmhnant Cathair-bhaile Inbhir Nis agus na Gàidhealtachd agus £103 millean ri Aonta Fàs Siorrachd Àir, a tha uile a' gabhail a-steach pròiseactan a chuidicheas le bhith a' stiùireadh fàs seasmhach agus in-ghabhalach air feadh eileanan na h-Alba. Tha Aonta Cùmhnant Fàs Earra-Ghàidheal is Bhòid a' gabhail a-steach pròiseactan is prògraman a' gabhail a-steach turasachd sheasmhach, stuthan didseatach, ùr-ghnàthachadh gnìomhachais, taigheadas, sgilean, tuathanachas-uisge, carbon ìosal agus ath-nuadhachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • San ùine fhada
<p>Cruthaich plana gnìomha gus an sluagh àrdachadh ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach agus obraich le com-pàirtichean gus deuchainnean a dhèanamh a thaobh pìleatan air an sgèile bheag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn a' cruthachadh plana ro-innleachdail aig an àm seo a tha ag amas air frèam-obrach poileasaidh a thoirt seachad gus an tèid àireamh-sluaigh a ghleidheadh agus gus am bi àrdachadh-sluaigh ann thar coimhearsnachdan dùthchail is eileanach. Bidh an obair seo a' gabhail a-steach na leanas: <ul style="list-style-type: none"> • A' mapachadh nan uidheam-smachd a tha Riaghaltas na h-Alba a' cleachdadh aig an àm seo (ro-innleachdan, maoineachadh, riaghailtean planaidh) agus crìochan na dòigh-obrach againn an-dràsta; • A' coimiseanadh rannsachadh agus a' cruthachadh fianais gus àireamhan-sluaigh, crìonadh-sluaigh, agus àrdachadh-sluaigh àbhaisteach thairis air poileasaidh an riaghaltais san àm ri teachd. • A' mìneachadh conaltradh làithreach le prìomh chom-pàirteachasan (Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, Co-chruinneachadh Alba a Deas, COSLA); • Tha sinn ag amas air am Plana Gnìomh Dèiligeadh ri Crìonadh-sluaigh fhoillseachadh as t-Fhoghar 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le eileanaich òga gus gnìomhan a chomharrachadh a dh'fhaodadh am brosnachadh gus cumail orra fuireach anns na h-eileanan no tilleadh do na h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Lìonra nan Eileanach Òga a chur air bhog gu h-oifigeil le Rùnaire a' Chaibineit airson Cùisean Dùthchail agus nan Eilean ann an Arcaibh san Lùnastal 2022, a' toirt àrd-ùrlar do chloinn is dhaoine òga gus cur gu brìoghmhor ri libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean agus do bheatha sna h-eileanan san àm ri teachd. Tha cumhachd aig buill an lìonra gus an clàr-gnothaich aca fhèin a shuidheachadh stèidhichte air mar a tha iad fhèin airson dèiligeadh ris na prìomhachasan ionadail is nàiseanta as cudromaiche dhaibh. Aig an tachartas foillseachaidh, thug Ms Gougeon cuireadh foirmeil do riochdachadh an Lìonra do Bhuidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean. Nì seo cinnteach tron Lìonra, gum bi guthan dhaoine òga air an cluinntinn agus gu bheil iad dha-rìribh a' cumadh libhrigeadh nan gealltanais taobh a-staigh a' Phlana, a bhios a' gabhail a-steach a bhith a' toirt buaidh air raon farsaing de ghnìomhan a bheir taic agus brosnachadh do dh' eileanaich òga le bhith a' cumail orra fuireach sna h-eilean no tilleadh do na h-eileanan. • Tha obair air pròiseact Glèidheadh Oileanaich a' leantainn. Tha Glèidheadh Oileanaich ag amas air oileanaich a bhrosnachadh gus fuireach ann an Alba (agus àiteachan dùthchail/gluasad gu eileanan) às dèidh dhaibh crìoch a chur air an cuid ionnsachaidh - tha seo a' buntainn ri oileanaich sam bith à Alba no bhon chòrr den RA. Chuidicheadh obrachadh le eileanaich òga sinn le bhith a' faighinn tuigse nas fheàrr air na bheireadh orra fuireach no tilleadh às dèidh colaiste/oilthigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheil poileasaidhean ag amas air luchd-labhairt na Gàidhlig a ghlèidheadh ann an coimhearsnachd Gàidhlig eileanach no an tàladh ann.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Measaidhean Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach leantainneach taic ris a' phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air Stiùireadh agus Seata-Innealan Measadh Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach. • Leanaidh coinneamhan ràitheil eadar Sgioba na Gàidhlig is Albais, Sgioba nan Eilean agus Bòrd na Gàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le Coimisean na Croitearachd gus feuchainn ri dhèanamh cinnteach gum biodh gabhaltasan croite a nochdadh gu tric gus cothroman a chruthachadh do dhaoine ùra a dhol an sàs ann an croitearachd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leudachaidh an Coimisean cuideachd an sgioba Còmhnaidh agus Cleachdadh Fearainn aca barrachd gus cur ris an obair aige gus aghaidh a chur air neo-làthaireachd agus air croitean a chur gu feum gnìomhach a-rithist, a chruthaicheas cothroman do dhaoine ùra a tha airson a dhol a-steach a chroitearachd. • Tha an Coimisean cuideachd air Sgioba Leasachadh Croitearachd a chruthachadh, agus air oifigearan fhadadh anns na h-Eileanan an Iar a tha a' conaltradh ri coimhearsnachdan croitearachd agus comataidhean ionaltraidh gus cleachdadh gnìomhan nan croitean a bhrosnachadh agus gus cothroman a chomharrachadh do luchd-inntrigidh ùr. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 2 – Leasachadh eaconamach seasmhach

Leasachadh eaconamach seasmhach a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean, Iomairt na h-Alba a Deas, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Alba Chruthachail, Buidhnean le Maoineachadh Cunbhalach (RFOan) aig Alba Chruthachail, Òigridh Alba, Cùisean Mara Alba, Coilltearachd na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coimisean na Croitearachd, Iomairt na h-Alba, Caidreachas Iasgairean na h-Alba, VisitScotland, Bòrd na Gàidhlig, Gnìomhachas na Turasachd, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, TSIan, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Comharraich prìomh gnìomhan gus fàs eaconamach in-ghabhaltach agus seasmhach a chur air adhart sna h-eileanan, leithid gnìomhachasan air an ruith leis a' choimhearsnachd, e-mhalairt agus gnìomhachasan stèidhichte ann an eilean le comasan didseatach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beachdaichidh sinn air seo mar phàirt den obair a thathar a' toirt air adhart fo NSET gus cruth-atharrachadh a thoirt air an dòigh sa bheil an roinn phoblaich ann an Alba a' toirt taic do luchd-obrach agus gnìomhachasan. Tha NSET ag aithneachadh gum feumar modail a chruthachadh a ruigeas a h-uile coimhearsnachd, dùthchail no bailteil, agus a cheanglas daoine agus gnìomhachasan leis an taic a tha a dhìth orra. A' togail air obair a' Chom-pàirteachais Taic Gnothachais, a tha an urra ri làrach-lìn Find Business Support, bheir seo a-steach ath-sgrùdadh air na stuthan agus na seirbheisean a tha rim faighinn. Bheir e barrachd soilleireachd do gnìomhachasan mun taic ris am faod iad a bhith an dùil aig ìre ionadail, roinneil, nàiseanta agus eadar-nàiseanta tro chonaltradh soilleir agus cunbhalach. • Stèidhichidh sinn Maoin Tarbhachd Dhidseatach le fòcas air a bhith a' toirt taic do gnìomhachas gus piseach a thoirt air tarbhachd aig ìre na companaidh tro bhith a' gabhail ri, agus a' cur an sàs, teicneòlasan ùra is adhartach gu soirbheachail. • Cumaidh sinn oirnn ag obair le sgiobaidhean agus na buidhnean againn a tha a' lìbhrigeadh phròiseactan san Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach a ann an dòighean a bheir buannachdan do choimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Cruthaichidh sinn co-phrògraman obrach gus cur ri tuigse dhidseatach agus ri gabhail ri àrdachadh ann an roinnean far an deach cruth-atharrachadh luath a thoirt air gnìomhachais mar thoradh air teicneòlas ùr. • Gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brìoghmhor, adhartach agus seasmhach, feumaidh co-obrachadh leantainneach a bhith ann leis na coimhearsnachdan eileanach againn fad beatha a' Phlana Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Chaidh buidseat de bheagan nas lugha na £62.7m a riarachadh do dh'ìomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean (HIE) ann an 2023-24 gus taic a thoirt dhan obair aca gus piseach a thoirt air neartan agus cothroman roinneil agus aig an aon àm a bhith a' dèiligeadh ri bacaidhean air fàs, gus làn chomas eaconamach na sgìre fhuasgladh. Leanaidh HIE air adhart le libhrigeadh sùbailte do choimhearsnachdan agus gnìomhachasan dùthchail tro dhòigh-obrach sgioba sgìreil, ag atharrachadh ìrean eadar-theachd agus slatan-tomhais airson taic phrògraman gus tionnsgalachd, ùr-ghnàthachadh agus tarbhachd àrdachadh. Cumaidh HIE air a' cur an comas chothroman stèidhichte air àite, ag aithneachadh agus ag àrdachadh àite stòrasan nàdarra, togte agus cultarail agus goireasan daonna a tha rim faighinn ann an sgìrean ionadail air feadh na Gàidhealtachd is nan Eilean. • Cumaidh HIE air adhart a' toirt taic do dh'fhàs, ùr-ghnàthachadh agus tarbhachd ann an roinnean a tha bunaiteach dhan eaconamaidh dhùthchail agus stiùiridh e cruth-atharrachadh, an dà chuid do ghnìomhachasan a tha stèidhichte leithid biadh is deoch, turasachd agus gnìomhachasan cruthachail agus gnìomhachasan a tha a' fàs, a' gabhail a-steach gnìomhachasan lùtha ath-nuadhachail, na h-eaconamaidh guirm agus àite. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan sgrùdadh air an dòigh as fheàrr gus dèanamh cinnteach gu bheil a' coileanadh feumalachdan nan eileanan taobh a-staigh com-pàirteachasan eaconamach roinneil a tha a' tighinn am bàrr a' gabhail a-steach Co-chruinneachadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean (COHI).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha gach Ùghdarras Ionadail eileanach nam ball ghnìomhach de CoHI, agus tha iad air an riochdachadh air a' Chom-pàirteachas Eaconamach Roinneil. • Leanaidh HIE air mar phrìomh chom-pàirtiche sa Chom-pàirteachas Taic Gnothachais aig a bheil prìomh ròl ann an dleastanasan libhrigidh NSET. Tha e cuideachd na phrìomh chom-pàirtiche ann an Com-pàirteachas Eaconamach Roinneil na Gàidhealtachd agus nan Eilean (REP). • A thaobh Tàladh Tàlaint, bidh obair leantainneach ann le Iomairt na Gàidhealtachd agus nan Eilean gus tuigse fhaighinn air na ceistean a th' ann agus mar as urrainn dhan t-Seirbheis Trusadh Tàlaint, Aithneachadh Sgilean Alba, agus Pròiseact Glèidheadh Oileanaich deagh buaidh a thoirt air oidhirpean àrdachadh-sluaigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil taic gnìomhachais agus coimhearsnachd sònraichte ann airson coimhearsnachdan eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil bathar agus seirbheisean freagarrach, ruigsinneach agus èifeachdach. Bidh seo a' gabhail a-steach modailean ùra agus tionnsgalach agus a bhith ag obair le solaraichean nàiseanta gus beachdachadh air mar as urrainn do phrògraman aghaidh a chur air feumalachdan choimhearsnachdan agus ghnìomhachasan ann an dòigh nas fheàrr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn Togail Beartas Coimhearsnachd (CWB) fhàs ann an Alba mar dhòigh phractaigeach airson ar n-amasan Eaconamaidh Sunnd a choileanadh. Tha Riaghaltas na h-Alba air taic a thoirt do chòig sgìrean pileat, na h-Eileanan an Iar nam measg, gus planaichean Togail Beartas Coimhearsnachd sònraichte a chruthachadh. Còmhla ris an obair pileit seo, gheall Riaghaltas na h-Alba £3m gus Togail Beartas Coimhearsnachd a thoirt air adhart air feadh sgìre Siorrachd Àir, tro Aonta Fàs Siorrachd Àir. Dhaingnich am Prògram Riaghlaidh airson 2021 agus an Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconomach na planaichean againn gus reachdas a thoirt a-steach mu Thogail Beartas Coimhearsnachd rè seisean na Pàrlamaid seo. Feuchaidh an reachdas a tha sinn an dùil toirt a-steach ri dèiligeadh ri bacaidhean a chaidh a chomharrachadh taobh a-staigh nan sgìrean a tha a' buileachadh Togail Beartas Coimhearsnachd an toiseach agus bheir e taic do leabachadh a bharrachd den dòigh-obrach seo air feadh na h-Alba. Chaidh Buidheann Stiùiridh a' Bhile, le Ministear an Ionmhais Phoblaich, Planaidh agus Beairteas Coimhearsnachd sa chathair, a stèidheachadh agus tha riochdachadh oirre bho raon de luchd-ùidh poblach, prìobhaideach agus san treas roinn, a' gabhail a-steach Comhairle nan Eilean Siar agus Comhairle Siorrachd Àir a Tuath. Chùm Riaghaltas na h-Alba co-chomhairle o chionn ghoirid air reachdas Togail Beartas Coimhearsnachd a dhùin air 9 Cèitean 2023 a thug cothrom dhan a h-uile neach-ùidh pàirt a ghabhail ann a bhith a' cumadh an reachdais agus nan atharrachaidhean a tha a dhìth gus fàs as thoirt air beartas ionadail agus gus com-pàirt nas motha a thoirt do choimhearsnachdan san eaconamaidh. Cuidichidh freagairtean na co-chomhairle le bhith a' cruthachadh an reachdais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha figearan bho Chunntas-sluaigh nan Iomairtean Sòisealta as ùire a' sealltainn gu bheil barrachd dùmhlachd agus barrachd ghnìomhachd iomairt sòisealta ann an coimhearsnachdan Eileanach na h-Alba an taca ri àiteachan eile. Cumaidh sinn oirnn a' toirt seachad maoinachadh agus taic chuimsichte shònraichte do dh'àiteachan dùthchail is eileanach tro bhuidhnean leithid Inspiralba agus Acadamaidh na h-Iomairt Sòisealta gus dèanamh cinnteach gum bi cothroman aig na h-iomairtean sòisealta sin, a bhios gu tric aig cridhe beatha choimhearsnachdan eileanach, gus soirbheachadh agus fàs. • Leanaidh HIE air adhart le libhrigeadh sùbailte do choimhearsnachdan agus gnìomhachasan dùthchail tro dhòigh-obrach sgioba sgìreil, ag atharrachadh ìrean eadar-theachd agus slatan-tomhais airson taic phrògraman gus tionnsgalachd, ùr-ghnàthachadh agus tarbhachd àrdachadh. Tha eisimpleirean a' gabhail a-steach Prògram Greis Gnìomhachais nan Ceumnaichean aige a fhuair cuotathan nas àirde airson fastadh luchd-ceumnachaidh ann an àiteachan nas dùthchaile agus eileanach, a bha nam prìomhachasan airson eadar-theachdan ath-shluaigh. • Cumaidh HIE air a' toirt seachad thogalaichean gnìomhachais ann an àiteachan dùthchail far a bheil fàilligeadh sa mhargaidh agus cruthaichidh iad stòrasan ùr-ghnàthachadh gus taic a thoirt do chothroman cruth-atharrachail. Cumaidh HIE orra a' toirt taic do thogail beairteas coimhearsnachd tro bhith a' togail comas coimhearsnachd agus a' leasachadh stòrasan coimhearsnachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich ann an com-pàirteachas gus taic a chumail ri leasachadh eaconamach seasmhach anns na h-eileanan, m.e. Àrainn Rannsachadh agus Tionnsgalachd Arcaibh agus leasachaidhean port Steòrnabhaigh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tro Chùmhnant Fàs nan Eilean, trom bi an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA a' tasgadh suas ri £50m an urra, bidh sinn a' tasgadh ann an daoine, pròiseactan agus prìomhachasan ionadail ann an com-pàirteachas leis na trì ùghdarrasan eileanach agus Riaghaltas na RA agus farsaingeachd de chom-pàirtichean sna raointean poblach agus prìobhaideach agus san treas roinn. Sgaoilidh sinn na buannachdan de dh'fhàs eaconamach inghabhalach air feadh Arcaibh, Sealtainn agus nan Eileanan Siar, a' meudachadh chothroman do na h-uile. • Tha an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus na RA air aontachadh £1.5m de mhaoineachadh a thoirt seachad gus cur ris an obair a thathar a' dèanamh gus taic a chumail ri cruthachadh plana lùths ionadail airson Ìle agus ri iomairtean lùths ionadail a thèid a chur an gnìomh air feadh an eilein mar thoradh air seo. Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus taic a chumail ri cruthachadh plana lùtha ionadail, a thathar ag ullachadh airson beachdachadh air mar phàirt de Chùmhnant Fàs Dùthchail Earra-Ghàidheal is Bhòid. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Thoir air adhart na cothroman a tha ag èirigh bhon aithisg Sgrùdadh air Saidheans agus Tionnsgalachd “Maximising Opportunities for the Marine Economy in the Highlands and Islands” bho 2019 cho math ri bhith a’ cur ris an fheadhainn a tha a’ tighinn a-mach às na h-aontaidhean fàis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha grunn phròiseactan gan toirt air adhart mar phàirt de Chùmhnant Fàs nan Eilean agus de Chùmhnant Fàs Earra-Ghàidheal is Bhòid aig a bheil fòcas làidir air Eaconamaidh na Mara. Cumaidh an dà chuid Riaghaltas na h-Alba agus Riaghaltas na RA orra ag obair gu dlùth le com-pàirtichean anns an dà Chùmhnant gus na pròiseactan sin a thoirt air adhart airson leas nan coimhearsnachdan cladaich. • A’ leantainn air Sgrùdadh Saidheans agus Ùr-ghnàthachaidh 2019 “A’ Meudachadh Chothroman airson Eaconamaidh na Mara air a’ Ghàidhealtachd agus sna h-Eileanan”, dh’fhoillsich HIE aithisg “An Eaconamaidh Ghorm air a’ Ghàidhealtachd is sna h-Eileanan” sa Ghearran 2023. Rinn an rannsachadh sgrùdadh air 11 roinnean mara agus dh’aithnich e gu bheil iad a’ cur gu mòr gu sòisio-eaconamach ri coimhearsnachdan eileanach. Chomharraich an aithisg cothroman airson fàs a dh’fhaodadh a bhith cruth-atharrachail, agus an ròl a dh’fhaodadh a bhith aig HIE ann a bhith a’ brosnachadh agus a’ toirt taic dhan fhàs seo. Tha na prìomhachasan ro-innleachdail seo air Ro-innleachd HIE airson 2023-2028 (nach deach fhoillseachadh fhathast) fhiosrachadh, a tha a’ comharrachadh chothroman airson leasachadh ann an lùths ath-nuadhachail mara, tuathanachas-uisge, bith-theicneòlas mara agus giollachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha HIE a' toirt taic gu for-ghnìomhach do chom-pàirtichean san roinn phrìobhaidich agus com-pàirtichean acadaimigeach gus cùisean gnìomhachais a chruthachadh airson pròiseactan cruth-atharrachail ann an Aontaidhean Roinneil ann an eaconamaidh na mara – Shell-volution (Sealtainn), Prògram Tuathan-uisge na Mara agus Àrainn Ùr-ghnàthachaidh Machaire Shanais (an dà chuid ann an Earra-Ghàidheal). Nuair a thèid na cùisean gnìomhachais deireannach aontachadh, bidh lìbhrigeadh nam pròiseactan ioma-thaobhach seo air an stiùireadh le Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean, Comann Saidheans Mara na h-Alba agus Oilthigh Shruighlea. Feuchaidh HIE ri buaidhean agus builean a leabachadh le bhith ag obair gu ro-innleachdail le iomairtean agus coimhearsnachdan ionadail thairis air an ath dheich bliadhna. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada
<p>Taisbeanar ceannas san roinn phoblaich le bhith a' dearbhadh gun urrainn obair agus cùrsa-beatha soirbheachail a bhith aig daoine sna h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Sgapadh Luchd-obrach ag amas air sealltainn gun gabh obair a dhèanamh anns a' mhòr-chuid de dh'àiteachan. Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a' dol an sàs agus a' meòrachadh air an obair seo a tha a' tighinn am bàrr agus a fhuair taic tro cho-obrachadh le Buidheann Obrach Sluaigh CoHI. • Tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn tron Ro-innleachd Nàiseanta airson Atharrachadh Eaconamach (NSET) gun tèid prògram cuimsichte air Tàladh Tàlant a chur an gnìomh gus prìomh sgilean agus tàlant a thàladh bhon chòrr den RA. Tha am prògram Tàlant Tarraingidh a' gabhail a-steach grunn shruthan-obrach leis an amas daoine aig aois obrach a thàladh agus a chumail leis na sgilean gus taic a chumail ri ath-bheothachadh eaconamach na h-Alba agus gus cuideachadh gus dèiligeadh ri dùbhlain a thaobh àireamhan sluaigh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Brosnaichear àrainneachd gnìomhachais bheòthail a tha a' toirt cothrom do dhaoine farsaingeachd de chothroman eaconamach a leantainn anns na h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mar a thachras air feadh Riaghaltas na h-Alba, tha mòran den obair againn gus taic a thoirt do roinnean eaconamaidh eileanach air àbhaisteachadh agus a' gabhail a-steach iomadh raon poileasaidh agus mar sin cumaidh sinn oirnn a' co-obrachadh gus dèanamh cinnteach gu bheil a' frithealadh feumalachdan is leas nan eilean. • Leanaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil 'dion-eileanach' air a dhèanamh air poileasaidhean, ro-innleachdan agus seirbheisean ùra agus ath-sgrùdaichte le bhith a' toirt taic do cho-obraichean air a bheil dleastanas Measaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach a dhèanamh - aig a bheil àite deatamach ann a bhith a' toirt taic do, agus a' cruthachadh, leasachadh eaconamach seasmhach ann an eileanan. • Tha am Prògram Riaghlaidh againn a' toirt seachad grunn ghealltanais gus taic a thoirt do dh'eaconamaidh dùthchail na h-Alba, a thèid a thoirt air adhart am-bliadhna. Tha na gealltanais sin a' gabhail a-steach raon farsaing de roinnean bho àiteachas gu turasachd, iasgach agus ceangailteachd. • A bharrachd air taic gnìomhachais a th' air àbhaisteachadh, cumaidh Prògram nan Eilean air a' toirt seachad tasgadh calpa thar beatha Plana Nàiseanta nan Eilean, le bhith a' toirt taic do dh'fharsaingeachd de raointean, a' gabhail a-steach turasachd, bun-structair, ùr-ghnàthachadh, eadar-ghluasad lùths agus sgilean. Gus dèanamh cinnteach gun toir an tasgadh seo luach an airgid as fheàrr do na coimhearsnachdan eileanach againn, agus aig an aon àm a' cumail taic dhaibh san ath-bheothachadh eaconamach, tha frèam-obrach Prògram nan Eilean air a dhaingneachadh le prionnsapalan togail beairteas coimhearsnachd stèidhichte air àite, agus aig an aon àm a' nochdadh nan ceithir. prìomh cholbhan aig Plana Nàiseanta nan Eilean gus dèanamh cinnteach gu bheil e a' brosnachadh dòigh-obrach a tha cothromach, amalaichte, uaine agus in-ghabhalach a thaobh poileasaidh eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada • Leantainneach • San ùine ghoirid • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich agus brosaich cothroman obrach agus phreantasachdan airson eileanaich òga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh lèirmheas farsaing Foghlam Alba: Luchd-sgrùdaidh an Rìgh airson Foghlam air Bun-phreantasachdan fhoillseachadh sa Mhàrt 2023. Tha sinn air buidheann luchd-ùidh a stèidheachadh, le Riaghaltas na h-Alba sa chathair, a tha air Plana Leasachaidh a chruthachadh gus am prògram a neartachadh agus gus dèiligeadh ri ceistean a tha air an comharrachadh san aithisg. • Tha sinn cuideachd a' stèidheachadh Buidheann Leasachaidh Phreantasachdan Ceumnaiche gus amasan poileasaidh fad-ùine a chruthachadh airson Preantasachdan Ceumnaiche, a' gabhail a-steach mar as urrainn dhaibh taic a chumail ri luchd-fastaidh dùthchail agus eileanach agus daoine òga. • San aon dòigh, thèid poileasaidh Nua-phreantasachdan ath-sgrùdadh gus dèanamh cinnteach gu bheil preantasachdan a' cuideachadh le bhith a' stiùireadh fàs eaconamach, a' dèiligeadh ri beàrnan sgilean sa mhargaidh obrach agus a' toirt taic do libhrigeadh ghealltanasan Riaghaltas na h-Alba, a' gabhail a-steach cothromachadh-carboin agus coimhearsnachdan dùthchail is eileanach seasmhach. • Tha Leasachadh Sgilean na h-Alba a' libhrigeadh seirbheis dhreuchdan do gach aois sa h-uile ùghdarras ionadail, a' soilleireachadh nan roghainnean do dhaoine air feadh na h-Alba, a' gabhail a-steach Nua-phreantasachdan. Tha Leasachadh Sgilean na h-Alba a' dèanamh barrachd obrach, còmhla ri fastaichean, gus cuideam a chur air cho cudromach 's a tha Nua-phreantasachdan, gu sònraichte tro Sheachdain Phreantasachdan na h-Alba. Tha sinn a' cumail oirnn ag obair gu dlùth le Leasachadh Sgilean na h-Alba gus taic a thoirt do Nua-phreantasachdan air feadh na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine fhada • San ùine fhada • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha obair air pròiseact Glèidheadh Oileanaich a' leantainn. Tha Glèidheadh Oileanaich ag amas air oileanaich a bhrosnachadh gus fuireach ann an Alba (agus àiteachan dùthchail/glusad gu eileanan no dhan Ghàidhealtachd) às dèidh dhaibh crìoch a chur air an cuid ionnsachaidh - tha seo a' buntainn ri oileanaich sam bith à Alba no bhon chòrr den RA. Chuidicheadh obrachadh le eileanaich òga sinn le bhith a' faighinn tuigse nas fheàrr air na bheireadh orra fuireach no tilleadh às dèidh colaiste/oilthigh. • Tha ath-sgrùdadh air frèaman Àiteachais a' dol air adhart an-dràsta. Chaidh a' choinneamh mu dheireadh aig Buidheann nan Eòlaichean Teicnigeach (TEG) a chumail air 8 Ògmhios. Is ann anns a' bhuidhinn sin a tha na Pròifilean Dreuchd air an aontachadh, agus thèid Frèam-obrach agus Inbhe Preantasachd a chruthachadh agus aontachadh a' leantainn air seo. Bidh am Pròifil Dreuchd an uair sin mar bhunait airson an teastanais/nan teisteanasan a dh'fheumar a chruthachadh. Bidh an TEG cuideachd a' co-dhùnadh dè an àireamh de phreantasachdan a bhios ann, na slighean a bhios ann agus dè na h-ìrean a tha a dhìth. Tha cleachdadh an fhearainn san fharsaingeachd a' gabhail a-steach Gàrradaireachd, Sìtheann is Fiadh-bheatha, Àiteachas, Glèidhteachas Àrainneachdail agus Sgìlean Dùthchail. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil solar sgilean sùbailte agus freagairteach a thaobh iarrtas san àm ri teachd agus gu bheil e a' toirt comas do dhaoine cothroman a ghabhail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha am Prògram Sgioba-obrach Sgileil aig an Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach ag amas air dèanamh cinnteach gu bheil na sgilean aig daoine a dh'fheumas iad aig a h-uile ìre de bheatha agus dreuchdan buannachdail a bhith aca agus gus feumalachdan eaconamaidh agus comann-sòisealta a tha a' sìor atharrachadh a choileanadh agus gum bi fastaichean a' tasgadh anns an luchd-obrach sgileil a dh'fheumas iad gus fàs a thoirt air na gnìomhachasan aca. Tha dealas aig Riaghaltas na h-Alba dèanamh cinnteach gu bheil an siostam foghlaim is sgilean sùbailte agus a' freagairt air feumalachdan eaconamach ar roinnean agus raointean. Mar phàirt de seo, san Ògmhios 2023, dh'fhoillsich Riaghaltas na h-Alba an aithisg dheireannach air an Lèirmheas Neo-eisimeileach air Cruth-tìre Lìbhrigeadh Sgilean a chaidh a sgrìobhadh le James Withers, Comhairliche Neo-eisimeileach. Tha an Lèirmheas a' comharrachadh dùbhlain taobh a-staigh an t-siostaim làithrich agus a' dèanamh mholaidhean air mar a bu chòir dha atharrachadh gus dèanamh cinnteach gu bheil e iomchaidh airson an àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Plana Gnìomh Sgìlean airson Alba Dhùthchail (2019-21) a' mìneachadh na dòigh-obrach ro-innleachdail, com-pàirteachail againn gus feumalachdan sgìlean na h-eaconamaidh dùthchail a choileanadh an-dràsta agus san àm ri teachd. Chaidh adhartas mòr a dhèanamh thar nan còig raointean prìomhachais sa Phlana. Tha Riaghaltas na h-Alba agus Leasachadh Sgìlean na h-Alba fhathast dealasach a thaobh dòigh-obrach ro-innleachdail, com-pàirteachail gus taic a thoirt do dh'fheumalachdan sgìlean na h-eaconamaidh dùthchail aig an àm seo agus san àm ri teachd agus tha iad a' leantainn orra a' cumail sùil air stòrasan airson libhrigeadh na h-obrach seo. Tha iad a' dèanamh cinnteach gun tèid na beagan ghnìomhan a tha air fhàgail sa Phlana a chrìochnachadh. Tha e coltach gum bi an suidheachadh poileasaidh nas fharsainge ag atharrachadh ri linn na h-obrach air a' Phlana Libhrigeadh Dùthchail (agus an eileamaid mu fhoghlam is sgìlean ann), ri linn ath-sgrùdadh neo-eisimeileach air cruth-tìre libhrigeadh sgìlean agus an lèirmheis air Plana Gnìomh Sgìlean Èiginn na Gnàth-shìde agus eile. Gus dèanamh cinnteach gu bheil co-òrdanachadh agus libhrigeadh sgìlean ann an Alba dhùthchail buntainneach agus a' gabhail a-steach co-dhùnaidhean na h-obrach seo leanaidh sinn oirnn ann an suidheachadh eadar-amail fhad 's a tha sinn a' cruthachadh ar modh-obrach seasmhach, fad-ùine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Chuir an Coimisean Neo-eisimeileach aig Riaghaltas na h-Alba gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air ionnsachadh stèidhichte air fearann an aithisg aca gu Ministearan na h-Alba san Fhaoilleach 2023. Tha 22 moladh ann air mar a thrusar agus a leasaichear slighean ionnsachaidh gus barrachd dhaoine uidheamachadh leis na sgilean agus an eòlas a tha a dhìth airson a bhith ag obair ann an roinnean stèidhichte air fearann agus tuathanas-uisge na h-Alba. Tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn beachdachadh air an aithisg agus freagairt a thoirt seachad ann an 2023. Bheachdaich an lèirmheas air mar a bheirear cothroman agus teisteanasan tro thràth-bhliadhnaichean, sgoil, colaiste, oilthigh agus ionnsachadh san àite-obrach do bharrachd dhaoine, agus gu sònraichte barrachd bhoireannaich is dhaoine òga, a bhith ag obair ann an roinnean stèidhichte air fearann agus tuathanas-uisge. • Tha Aonta Earra-Ghàidheal is Bhòid a' gabhail a-steach prògram Rural Skills Accelerator a bhios a' gabhail a-steach Acadamaidh STEM gluasadach a bhios a' frithealadh choimhearsnachdan eileanach agus iomallach san sgìre. • Leasaichidh prògram Eileanan Tàlantach aig Cùmhnant Fàs nan Eilean foghlam agus sgilean thar gach roinn ann am prògram Cùmhnant nan Eilean, gu sònraichte anns na roinnean cothromachadh-carboin agus ath-nuadhachail. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine fhada • San ùine fhada

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Togar air Plana Mara Nàiseanta na h-Alba gus dèanamh cinnteach gun toir iasgach agus gnìomhan eaconomach eile co-cheangailte ris a' mhuir cothroman a bharrachd do choimhearsnachdan eileanach, ach aig an aon àm, gun tèid seo a dhèanamh ann an dòigh sheasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh lèirmheas reachdail air Plana Mara na h-Alba fhoillseachadh sa Mhàrt 2021. Cho-dhùin e ged a tha am plana fhathast èifeachdach, gu bheil leasachaidhean nàiseanta is cruinneil a' sealltainn gu bheil feum air ùrachadh agus air plana ùr. Tha Ministearan na h-Alba air beachdachadh air co-dhùnaidhean an Ath-sgrùdaidh, agus chur iad an cèill gun robh iad an dùil Plana Nàiseanta na Mara ùr a chruthachadh san t-Sultain 2022 anns a' Phrògram Riaghlaidh. Tha Rùnaire a' Chaibineit airson Cothromachadh-carboin agus Eadar-ghluasad Cothromach air an rùn seo ath-dhaingneachadh ann an Ro-shealladh Poileasaidh a' Phrìomh Mhinistear sa Ghiblean 2023 agus air gealltainn plana mara nàiseanta ùr fhoillseachadh agus tòiseachadh air a chur an gnìomh, a rèir Lèirsinn na Eaconamaidh Guirm, ro 2026. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Ag aithris air toradh an Ath-sgrùdaidh. • San ùine fhada Ùrachadh air Plana Nàiseanta na Mara
<p>Dèan cinnteach gu bheil cleachdadh fearainn seasmhach a' gabhail a-steach àiteachas agus coilltearachd fhathast a' toirt seachad obraichean agus cothroman do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air ag obair le roinn na coilltearachd gus taic a thoirt do thrèanadh luchd-inntrigidh ùr agus do dhaoine a tha san roinn mar-thà agus mar sin gun toir iad taic do luchd-inntrigidh ùr do coilltearachd sna h-eileanan. • Leudachaidh Coimisean na Croitearachd cuideachd an sgioba Còmhnaidh agus Cleachdadh Fearainn aca barrachd gus cur ris an obair aige gus aghaidh a chur air neo-làthaireachd agus air croitean a thoirt a chur gu feum gnìomhach a-rithist, a chruthaicheas cothroman do dhaoine ùra a tha airson a dhol a-steach a chroitearachd. • Fhuair Coimisean na Croitearachd àrdachadh air a' bhuidseit aige ann an 2022/23, a' toirt cothrom dha cuir ris an luchd-obrach aige, a' gabhail a-steach an Sgioba Leasachaidh Croitearachd aige a tha stèidhichte sna h-Eileanan Siar. Tha 6 luchd-obrach ùr aig a' choimisean a tha stèidhichte sna h-Eileanan againn. Tha an Coimisean an dùil ath-sgrùdadh a dhèanamh air seo san àm ri teachd, agus gus beachdachadh air dreuchdan eile ann an sgìrean croitearachd eileanach eile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail air a' toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail seasmhach. Tha oifigich fhathast a' beachdachadh air atharrachaidhean a dh'fhaodar a dhèanamh air Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd, a' gabhail a-steach leudachadh air an raon gnìomhachd a gheibh taic bho thabhartasan. • Chaidh Bòrd Sgrùdaidh Ath-leasachadh Àiteachais (<i>Agriculture Reform Implementation Oversight Board - ARIOB</i>) a stèidheachadh san Lùnastal 2021 gus cur ri obair Riaghaltas na h-Alba gus ath-leasachadh poileasaidh a chur an gnìomh, a' gabhail a-steach molaidhean buntainneach nam buidhnean fo stiùir tuathanaich gus eimiseanan a ghearradh thar àiteachas, taic a thoirt ri bhith a' dèanamh biadh seasmhach, àrd-inbhe, agus gus siostam taice agus dòigh-obrach ùr a dhealbhadh. Tha am Bòrd a' cuideachadh le bhith a' cruthachadh a' Phrògram Deuchainn Nàiseanta, a bheir taic agus brosnachadh do thuathanaich is chroitearan gus ionnsachadh mu mar a tha an cuid obrach a' toirt buaidh air gnàth-shìde agus nàdar, a' gabhail a-steach a bhith a' tabhann taic ionmhais gus sgrùdaidhean carboin agus planaichean stiùireadh mathachaidh a dhèanamh, a' stèidheachadh bun-loidhne soilleir agus roghainnean gnìomh airson a h-uile duine a tha an sàs ann. • Chaidh Ar Lèirsinn airson Àiteachas fhoillseachadh air 02 Màrt 2022 agus tha e a' mìneachadh ar n-amas cruth-atharrachadh a thoirt air mar a bheir sinn taic do thuathanachas agus dèanamh biadh ann an Alba gu bhith nar stiùiriche cruinneil ann an àiteachas seasmhach agus ath-nuadhachail. Bidh an gealltanais seo aig cridhe frèam-obrach làidir agus ciallach a bhios mar bhunait air siostam taic àiteachais na h-Alba san àm ri teachd bho 2025 air adhart. Thèid Bile Àiteachais Albannach ùr a thoirt air adhart ann an 2023 airson a dhol an àite Poileasaidh Coitcheann an Àiteachais (CAP) agus gus an sealladh a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid • San ùine fhada Frèam-obrach • San ùine ghoirid Bile Àiteachais

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich còmhla ri luchd-obrach agus luchd-ùidh gus turasachd a dhèanamh nas seasmhaiche agus gus am bi I ann tron bhliadhna air fad, agus gus gnothaichean turasachd a bhiodh a' ruith fad na bliadhna a chur air dòigh thairis air barrachd eileanan, agus a bhiodh a' toirt seachad bhuannachdan eaconamach, àrainneachdail agus sòisealta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gus taic a chumail ri ath-bheothachadh fad-ùine ann an gnìomhachas turasachd is aoigheachd na h-Alba, chaidh Prògram Ath-bheothachadh na Turasachd (10 pròiseactan aig an robh deagh bhuaidh air feadh na h-Alba) a chrìochnachadh sa Mhàrt 2022. Chaidh na deich pròiseactan a dhealbhadh gus taic a thoirt do na ceithir builean (Gnìomhachasan Iomadaichte, Daoine Dìoghrasach, Gnàth-eòlasan as Fhiach Cumail air Chuimhne agus Àiteachan Soirbheachail) a chaidh ainmeachadh ann an Scotland Outlook 2030. Aig àm nuair a tha sinn a' gluasad seachad air na dùbhlain sa gheàrr-ùine a tha an lùib a' ghalair lèir-sgaoilte, feumaidh an gnìomhachas agus an riaghaltas cumail orra ag obair còmhla gus prìomhachasan Scotland Outlook 2030 a cho-thaobhadh ris an Ro-innleachd Nàiseanta airson Cruth-atharrachadh Eaconamach (NSET). Tha com-pàirtichean a-nis ag obair còmhla tro Bhuidheann Ceannardas Gnìomhachas na Turasachd is Aoigheachd (ILG) a bheir seachad stiùireadh ro-innleachdail gus miann na h-Alba a chur air adhart a bhith air thoiseach air càch ann an turasachd chruinneil san 21mh linn. Bheir an ILG stiùireadh ro-innleachdail seachad gus cuideachadh le bhith ag àrdachadh luach eaconamach agus ag àrdachadh buannachdan turasachd, agus aig an aon àm a' libhrigeadh a' chuid as fheàrr do luchd-tadhail, gnìomhachasan agus coimhearsnachdan air feadh na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gun lean croitearachd mar dhòigh gus obair a chruthachadh agus gus cothroman a thoirt do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail air a' toirt seachad taic gus gnothachasan croite a chumail seasmhach. Tha oifigich fhathast a' beachdachadh air atharrachaidhean a dh'fhaodar a dhèanamh air Sgeama Thabhartasan Àiteachais na Croitearachd, a' gabhail a-steach leudachadh air an raon gnìomhachd a gheibh taic bho thabhartasan. • Fhuair Coimisean na Croitearachd àrdachadh air a' bhuidseit aca ann an 2022/23, a' toirt cothrom dha cuir ris an luchd-obrach aige, a' gabhail a-steach an Sgioba Leasachaidh Croitearachd aige a tha stèidhichte sna h-Eileanan Siar. Tha 6 luchd-obrach ùr aig a' choimisean a tha stèidhichte sna h-Eileanan againn. Tha an Coimisean an dùil ath-sgrùdadh a dhèanamh air seo san àm ri teachd, agus gus beachdachadh air dreuchdan eile ann an sgìrean croitearachd eileanach eile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich còmhla ri gnìomhachas a' bhìdh is na dighe gus an comas eaconomach aige a chleachdadh agus gus coimhead air mar a ghabhas cuid de na buannachdan aige a cho-roinn le choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn a' toirt seachad taic luach £5m ann an 2023/34 a dh'ionnsaigh obair na Ro-innleachd ùr airson Gnìomhachas na Bidhe is na Dighe. Chaidh an ro-innleachd a chur air bhog san Ògmhios 2023 agus tha i a' cur air adhart amasan agus gnìomhan dhan roinn thairis air na bliadhnaichean ri thighinn gus gnìomhachasan bìdh is dighe air feadh na h-Alba a chuideachadh gus an comas eaconomach aca a thoirt gu buil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Feuch cur ris an fharsaingeachd de bhuannachdan eaconomach, sòisealta agus àrainneachdail a bhios choimhearsnachdan eileanach a' faighinn bho choilltearachd;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Coilltearachd na h-Alba orra ag obair le raon de chom-pàirtichean gus na buannachdan a gheibhear bho choilltean nan eilean a mheudachadh a' gabhail a-steach: glacadh carboin agus maothachadh atharrachadh gnàth-shìde; ag àrdachadh agus a' dìon bith-iomadachd bheartach na h-Alba; a bhith a' toirt fàs air eaconamaidh dhùthchail inghabhalach agus seasmhach; agus a' cuideachadh muinntir na h-Alba le bhith a' freagairt ri gnàth-shìde chaochlaideach agus gus an slàinte agus an sunnd adhartachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil reachdas agus poileasaidh a thaobh cùram-chloinne a rèir feumalachdan nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Riaghaltas na h-Alba air adhart a’ conaltradh le luchd-ùidh eileanach ann an cruthachadh poileasaidh agus reachdas Tràth-ionnsachadh agus Cùram-chloinne, a’ gabhail a-steach a bhith a’ dèanamh Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach far a bheil sin iomchaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheilear a’ beachdachadh air cothroman gus cor na Gàidhlig a leasachadh agus àireamh an luchd-labhairt agus luchd-cleachdaidh àrdachadh mar phàirt de leasachadh eaconamach seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a’ rannsachadh agus a’ cruthachadh raon farsaing de chothroman a bhrosnaicheas agus a chumas taic ris a’ Ghàidhlig air feadh na h-Alba agus a tha ag obair thairis air grunn roinnean. Tha buaidh eaconamach cudromach aig na gnìomhan sin uile, tro bhith a’ cruthachadh obair gu dìreach agus a’ tàladh luchd-tadhail agus aig an aon àm a’ cumail taic ri coimhearsnachdan, cleachdadh cànan sa choimhearsnachd agus sunnd na Gàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Thoir taic do bhoireannaich ann an àiteachas ann an eileanan na h-Alba agus soirbheachadh, a’ gabhail a-steach a bhith a’ brosnachadh com-pàirt ann am Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brosnaichidh sinn libhrigeadh chùrsaichean Prògram Leasachaidh Boireannaich ann an Àiteachas a tha gu sònraichte do na h-Eileanan rè 2023. • Bheir sinn seachad taic chuimsichte do Mhaoineachadh Trèanaidh Practaigeach gus an gabh cùrsaichean trèanaidh a chumail ann an eileanan. • Bheir sinn seachad cosgaisean siubhal is bith-beò a bharrachd do bhoireannaich eileanach airson a dhol gu cùrsaichean air Tìr Mòr. • Cumaidh sinn oirnn a’ brosnachadh trèanadh air-loidhne agus aghaidh-ri-aghaidh do bhoireannaich ann an eileanan na h-Alba. • Brosnaichidh sinn buidhnean Boireannaich ann an Àiteachas gus lìonrachadh a chur air adhart sna h-eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus planaichean gnìomh ullachadh airson roinn a' bhìdh is na dìghe gus taic a chumail ri fàs na roinne sin ann an eileanan, a' gabhail a-steach fòcas air roinn ro-chudromach an Uisge-beatha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le stiùirichean roinne air feadh Riaghaltas na h-Alba agus leis an luchd-ùidh aca sa gnìomhachas air a' Phlana Gnìomh air Obrachadh le Gnothachas gus gnìomhan a chomharrachadh a ghabhadh a dhèanamh gus cuideachadh le bhith a' lùghdachadh na buaidh aig gainnead luchd-obrach air gnìomhachasan agus gus ath-bheothachadh eaconamach a bhrosnachadh. Cumaidh sinn oirnn a' biathadh an fhiosrachaidh seo a-steach dhan leasachadh leantainneach air a' phrògram Trusadh is Glèidheadh Tàlant. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail buntainneach gus am brosnachadh gus barantas Food for Life fhaighinn gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh solar ionadail anns an roinn phoblaich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tha sinn a' cumail oirnn a' toirt taic do libhrigeadh Prògram <i>Biadh airson Beatha</i> le fòcas air biadh-sgoile agus tha Comann na h-Ùir ag amas air ùghdarrasan ionadail na h-Alba uile a bhrosnachadh gus cur a-steach airson barantas tron sgeama. Thathar a' dèanamh seo tro phròiseas foghlaim, agus togail dhàimhean, agus tha 17 comhairlean ann aig a bheil creideas FFL a-nis, a' gabhail a-steach Arcaibh is Sealtainn a fhuair creideas ìre umha ann an 2020/21 agus 2021/22. Tha ar taic am-bliadhna a' gabhail a-steach maoineachadh airson Pileat Leudachadh san Roinn Phoblaich ann an Glaschu gus biadh ùr, ionadail agus seasmhach a thoirt gu suidheachaidhean ùra san roinn phoblaich air feadh a' bhaile, leis an amas ionnsachadh bho sin agus am prògram a leudachadh ann an sgìrean eile de dh'Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 3 – Còmhdhail

Seirbheisean còmhdhail a leasachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eta, Hitrans, VisitScotland, Bòrd Coimhearsnachd Calmac, ZetTrans, Com-pàirteachas Còmhdhail Shrath Chluaidh.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gun tèid làn ‘dìon-eileanach’ a dhèanamh air gach poileasaidh, ro-innleachd agus seirbheis còmhdhail aig an àm seo agus san àm ri teachd gus am bi iad a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ann an 2022, rinn Còmhdhail Alba Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach airson nan gnìomhan sa chiad Phlana Lìbhrigeadh Ro-innleachd Còmhdhail Nàiseanta (2020-2022), còmhla ri measaidhean buaidh eile. Cumaidh sinn oirnn a bhith a’ dèanamh Mheasaidhean Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach airson gnìomh iomchaidh sam bith air a bheil sinn a’ beachdachadh, a’ gabhail a-steach ro-innleachdan agus poileasaidhean san àm ri teachd agus nì sinn barrachd co-chomhairle le luchd-ùidh eileanach air cuspairean sònraichte nuair a bhios feum air seo. Cumaidh Còmhdhail Alba air le com-pàirteachadh le coimhearsnachdan eileanach agus dùthchail air prìomh phròiseactan a’ gabhail a-steach STPR2, Lèirmheas Faraidhean Cothromach agus siubhal lasaichte. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan conaltradh ri ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-obrachaidh còmhdaill ann a bhith ag ullachadh riaghailtean agus stiùireadh airson riaghailtean airson seirbheisean bus fo Achd na Còmhdaill (Alba) 2019, a tha ag amas air comas a thoirt do dh'ùghdarrasan ionadail freagairt nas fheàrr a thoirt air feumalachdan ionadail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Às dèidh co-chomhairle a thàinig gu crìch anmoch ann an 2021, tha Còmhdaill Alba air cumail oirre ag obair le com-pàirtichean air buileachadh nan ullachaidhean bus ann an Achd na Còmhdaill (Alba) 2019. Chaidh anailis na co-chomhairle fhoillseachadh air 11 Màrt 2022. Bhon Ògmhios 2022, tha cumhachdan air a bhith aig ùghdarrasan còmhdaill ionadail gus na seirbheisean ionadail aca fhèin a ruith, a bharrachd air a' chomas a th' aca mar-thà gus subsadaidh a thoirt do sheirbheisean bus ionadail. Thàinig riaghailtean an gnìomh air 1 Giblean 2023 gus piseach a thoirt air a' phròiseas co-roinn fiosrachaidh nuair a bhios companaidhean còmhdaill ag atharrachadh no a' cur dheth seirbheis. Nas fhaide air adhart am-bliadhna, tòisichidh sinn air reachdas dàrnach a thoirt a-steach gus an gabh na h-ullachaidhean bus mu dheireadh san Achd (com-pàirteachasan agus ceadaichd) a chur an sàs. Cumaidh Còmhdaill Alba air adhart ag obair le com-pàirtichean fhad 's a thathar a' cruthachadh nan riaghailtean sin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Cruthaich plana fad-ùine agus prògram tasgaidh airson aiseagan ùra agus leasachadh air puirt gus seasmhachd, earbsachd, agus comas a leudachadh agus gus eimiseanan a lùghdachadh gus misneachd a thoirt do choimhearsnachdan eileanach mun dealas leantainneach againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bheir an dàrna Lèirmheas air Pròiseactan Còmhdaill Ro-innleachdail (STPR2) fiosrachadh do thasgadh còmhdaill aig Riaghaltas na h-Alba ann an Alba airson an ath 20 bliadhna. Tha STPR2 a' cur air adhart 45 moladh airson tasgadh san àm ri teachd ann an lìonra còmhdaill ro-innleachdail na h-Alba. Tha sinn an dùil Plana Lìbhrigidh a chruthachadh gus barrachd soilleireachd a thoirt seachad air prìomhachadh molaidhean STPR2. • Chaidh dreachd Plana Fad-ùine aig Còmhdaill Alba airson Soithichean is Puirt a cho-roinn le prìomh luchd-ùidh agus fhoillseachadh air làrach-lìn Còmhdaill Alba air 30 Dùbhlachd 2022. Nì sinn ath-sgrùdadh air an dreach seo ann an 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich Plana Aiseagan^{1*} ùr gus cur ri libhrigeadh nan amasan aig ro-innleachdan nas fharsainghe aig Riaghaltas na h-Alba mar a tha air an cur an cèill ann an Ro-innleachd Nàiseanta na Còmhdhail agus anns a’ Phlana Nàiseanta seo airson nan Eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a’ deasachadh Plana Ceangailteachd nan Eilean (<i>Islands Connectivity Plan – ICP</i>) a bhios a’ dol an àite Plana nan Aiseagan 2013-22. Bidh an ICP a’ gabhail a-steach amasan stèidhichte air taic ri libhrigeadh NTS2 agus Plana Nàiseanta nan Eilean, agus nì sinn molaidhean gus na h-amasan sin a choileanadh a tha a’ toirt seachad luach an airgid. Thathar an dùil gun tèid an obair seo a dhèanamh ann an 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Dèan ath-sgrùdadh air buaidh Cosgais Co-ionann ri Rathad (RET) mar phàirt den ath Phlana Aiseagan, agus beachdaichear air na roghainnean poileasaidh a thaobh faraidhean aiseig san àm ri teachd a bhios a’ coileanadh feumalachdan nan eileanach agus a chumas taic ri eaconamaidhean eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fiosraichidh aithisg Measaidh RET a chaidh fhoillseachadh sa Mhàrt 2021 an sruth-obrach air ath-sgrùdadh air faraidhean a tha ga dhèanamh mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean (ICP) agus Ath-sgrùdadh nam Faraidhean nas fharsainghe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine
<p>Mar phàirt de Phlana nan Aiseagan*, dèan ath-sgrùdadh agus cuir air adhart amalachadh eadar aiseagan agus modhan còmhdhail eile air tìr-mòr agus eileanan, le sùil cleachdadh còmhdhail ghnìomhach, phoblach no cho-roinnte a dhèanamh nas fheàrr airson turasan slàn, no pàrtean de thursan gu no bho eileanan ann an dòigh ruigsinneach agus air prìs reusanta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an obair seo ga toirt air adhart mar eileamaid de Phlana Ceangailteachd nan Eilean. Thèid Plana Gnìomh Siubhal air Adhart is Ceangailte (OCT) ullachadh ann an 2023, an co-cheangail ri fo-eileamaidean eile de Phlana Ceangailteachd nan Eilean. • Thèid na prìomhachasan a tha air an comharrachadh gus ceanglaichean a leasachadh a thoirt air adhart mar phrògram leantainneach bho 2024 ann an co-obrachadh le luchd-ruith aiseagan, solaraichean còmhdhail eile, agus luchd-ùidh nas fharsainghe iomchaidh a’ gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine Pàipear OCT gu bhith air fhoillseachadh ro 2023. • Leantainneach

¹ 'S e Plana Ceangailteachd nan Eilean a chanar ri Plana nan Aiseagan a-nis.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaichear agus bheirear a-steach siostam clàraidh agus siostam thiocaidean ùr airson aiseagan Chluaidh agus Inne Gall, le comas Tiocaidean Tapaiddh a chleachdadh, an àite an sgeama a th' ann aig an àm seo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thèid a' ghnìomh seo a libhrigeadh ann an trì ìrean. Thèid a' chiad ìre beò air 16 Cèitean 2023. Thathar ag obair air clàr-ama airson nan ìrean eile an-dràsta agus thèid ùrachaidhean a thoirt seachad fhathast. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine
<p>Dearbhar tasgaidhean còmhail ro-innleachdail bho na coimhearsnachdan eileanach againn tro STPR2 – a dh'fhiosraicheas cuideachd an dàrna Plana Aiseagan aig Còmhail Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh STPR2 fhoillseachadh air 8 Dùbhlachd 2022 agus tha sinn air 45 moladh a chur air adhart ann airson tasgadh ann an lìonra còmhail ro-innleachdail na h-Alba san àm ri teachd. Thàinig a' cho-chomhairle gu crìch air 15 Giblean 2022 Fhuaradh 424 freagairtean, a' gabhail a-steach 159 neach fa leth, 165 freagairt bhuidhnean agus 100 far nach deach innse an e buidhnean no daoine fa leth a bh' annta. Tha freagairtean na co-chomhairle, gu h-àraidh an ìre de thaic do na molaidhean fa-leth, cuideachd air biathadh a-steach dhan phròiseas gus prìomhachasan a shuidheachadh. Thèid Plana Libhrigidh a chruthachadh gus barrachd soilleireachd a thoirt seachad air prìomhachadh molaidhean STPR2. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich ann an com-pàirteachas le ùghdarrasan ionadail agus coimhearsnachdan airson a bhith a' leasachadh bun-structar coiseachd is baidhsagal, dealbhadh àite agus ruigsinneachd air baidhsagalan, goireasan, adhartachadh agus foghlam gus coiseachd is baidhsagal a dhèanamh mar an roghainn as mòr-chòrdte airson turasan làitheil goirid a' gabhail a-steach tursan mar phàirt de thursan ioma-mhodh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Còmhdhail Alba air taic-airgid a thoirt do Cycling UK gus leantainn air adhart leis a' phrògram Rural Connections ann an 2023 a bheir taic do dhaoine ann an Sealtainn, Arcaibh, agus coimhearsnachdan eileanach gus rothaireachd, coiseachd is cuibhleachadh airson tursan làitheil, cur-seachad agus spòrs. Tha am prògram ga mhaoineachadh mar phàirt den fhreagairt againn do dh'Fharpaisean Rothaireachd UCI na Cruinne, agus tha e a' tabhann raon farsaing de ghnìomhachd rothaireachd is coiseachd airson gach comais. • Dh'fhosgail am portal air-loidhne airson tagraidhean gu Àiteachan dha na h-Uile air 25 Iuchar 2022. Chaidh seo a shanasachd dhan a h-uile ùghdarras ionadail a bha ion-roghnach gus tagradh a dhèanamh airson maoineachadh airson bun-structar coiseachd is baidhsagail ùr tron mhaoin. Thèid pròiseactan a thoirt air adhart ann an 2023. • Tha oifigearan Sustrans a-nis stèidhichte ann an Arcaibh agus Dùn Phris is Gall-Ghàidhealaibh, agus cumaidh iad orra a' toirt taic do na h-ùghdarrasan ionadail sin le an ro-innleachdan agus pròiseactan siubhail gnìomhach. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Leantainneach • Leantainneach
<p>Coimheadar air dòighean gus am feum air siubhal a lùghdachadh le bhith a' cleachdadh an t-siostam dealbhaidh gus àiteachan a bhrosnachadh a tha a' toirt dhaoine is sheirbheisean còmhla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh gabhail ri Frèam Dealbhaidh Nàiseanta 4 (NPF4) sa Ghearran 2023 agus tha e a-nis an gnìomh. Tha NPF4 a' gabhail a-steach poileasaidh ùr air beatha ionadail a' gabhail a-steach prionnsapal nàbachdan 20-mionaidean a bhios a' ceangal dhaoine ri raon de ghoireasan agus sheirbheisean faisg air an dachaigh agus ag aithneachadh gur e dòigh-obrach shùbailte a th' ann a ghabhas a chleachdadh ann an diofar dhòighean air feadh na dùthcha agus ann an diofar bhailtean ann an dòigh a fhreagras air a' cho-theacsa. Chaidh dreach cho-chomhairleachaidh de stiùireadh air Beatha Ionadail agus Coimhearsnachdan 20 Mionaidean fhoillseachadh as t-Earrach 2023, gus taic a chumail ri buileachadh NPF4. Mar phrìomhachas, bheir sinn air adhart buileachadh agus sgrùdadh NPF4 tron Phrògram Lìbhrigidh A' Toirt Cruth-atharrachadh air Planadh 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Le ùmhlachd do riatanasan mar a tha air am mìneachadh ann an cùmhnanntan Seirbheis Aiseig Chluaidh is Innse Gall agus cùmhnanntan Seirbheis Aiseag nan Eileanan a Tuath, feuchaidh sinn an-còmhnaidh ri cùisean co-cheangailte ri bathar a leasachadh agus thèid sinn an sàs gu for-ghnìomhach le companaidhean aiseig, coimhearsnachdan agus luchd-ùidh mar a bhios iomchaidh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Còmhdhail Alba a' cumail orra ag obair gu dlùth le Stòras Mara Cailleannach Eta (CMAL) agus le luchd-ruith nan aiseagan againn gus cuideachadh le bhith a' dèiligeadh ris na dùbhlain a tha mu choinneamh lionra nan aiseagan againn, agus leanaidh iad orra a' coimhead air bàtaichean ath-làimhe iomchaidh ma bhios iad rim faighinn air prìs reusanta agus le teirmichean iomchaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 4 – Taigheadas

Leasaich taigheadas

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Taigheadas Dùthchail na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Shelter Alba, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Urras Taigheadais Choimhearsnachdan, Fòram Comann Taigheadais Dùthchail is nan Eilean, Tighean Innse Gall, Comainn Taigheadais ionadail.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil molaidhean airson riaghailtean air an cur an sàs airson àiteachan còmhnaidh air mhàl airson ùine ghoirid, gus gabhail ri suidheachadh air leth nan coimhearsnachdan eileanach agus gus ullachaidhean sònraichte a chur air dòigh dhaibh far a bheil seo a dhìth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air riaghladh àiteachan-fuirich air màl geàrr-ùine a thoirt a-steach tro sgeama ceadachd a tha a-nis an sàs. Feumaidh luchd-aogheachd àiteachan-fuirich air mhàl geàrr-ùine cead fhaighinn mus gabh iad ri clàraidhean agus mus bi aoghean aca. Gus cead fhaighinn, feumaidh luchd-aogheachd cumail ri cumhachan riatanach (a bhuineas do gach àite-fuirich air màl geàrr-ùine ann an Alba) agus ri cumhachan a bharrachd sam bith a chuireas ùghdarrasan ionadail an sàs mar fhreagairt air feumalachdan agus ceistean ionadail. Tha seo a' toirt dearbhadh do dh'aoghean gu bheil a h-uile àite-fuirich air mhàl fad ùine-ghoirid a rèir inbhean sàbhailteachd cunbhalach. <p>cumhachdan do dh'ùghdarrasan ionadail gus raointean smachd air àiteachan-fuirich air màl fad ùine-ghoirid a thoirt a-steach gus an àireamh de àiteachan-fuirich air mhàl sa gheàrr-ùine san sgìre aca a riaghladh. Chomharraich Comhairle Dhùn Èideann sgìre na comhairle gu lèir mar raon smachd air 5 Sultain 2022. Bho àm an t-sònrachaidh tha e a' ciallachadh gur e atharrachadh susbainteach a th' ann an atharrachadh cleachdaidh gu màl geàrr-ùine agus gum bidh feum air cead dealbhadh airson seo an-còmhnaidh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Air a chur an gnìomh <p>Faodaidh luchd-aogheachd làithreach a bha ag obair ro 1 Dàmhair 2023 tagradh a dhèanamh suas ri 1 Dùbhlachd 2023 gus iarrtas a dhèanamh airson cead. Faodaidh na h-aoghean sin cumail orra fhad 's a tha an tagradh aca ga cho-dhùnadh.</p> <p>Feumaidh luchd-aogheachd ùra às dèidh 1 Dàmhair 2022 cead fhaighinn mus gabh iad ri clàraidhean agus mus bi aoghean aca.</p> <p>Bidh àiteachan-fuirich air mhàl san ùine ghoirid uile air an ceadachadh ro 1 Faoilleach 2025.</p>

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan am feum as fheàrr den stoc taigheadais uile, a' gabhail a-steach toglaichean trèigte agus roghainnean airson ceannachd èigneachail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tro <i>Thaigheadas gu 2040</i> tha sinn air gealltainn raon de cheuman a ghabhail gus am bi dachaighean falamh air an cleachdadh a-rithist. Is e a' chiad fhear dhiubh sin sgrùdadh a dhèanamh gus fiosrachadh mar a libhrigeas sinn na gnìomhan eile. Mar sin tha sinn air rannsachadh neo-eisimeileach a bharantachadh mu sgèile, feartan agus suidheachadh thaighean falamh, agus èifeachdas eadar-theachdan gus an toirt air ais gu feum. Tha sinn an dùil toraidhean na h-aithisg fhoillseachadh nas fhaide air adhart am-bliadhna agus ar freagairt a thoirt seachad, a' gabhail a-steach gnìomhan. Tha sinn a' leantainn air adhart cuideachd a' maoinachadh obair Com-pàirteachas Dachaidhean Falamh na h-Alba a tha air cuideachadh le bhith a' toirt còrr is 8,000 dachaigh air ais gu bhith air an cleachdadh mar dhachaighean bho 2010. • Anns a' Ghiblean 2023 chuir sinn co-chomhairle air bhog air molaidhean gus a' chis chomhairle àrdachadh air dàrna dachaighean agus dachaighean falamh san ùine fhada. Bidh a' cho-chomhairle a' ruith gu 11 Iuchar 2023 agus a' moladh gun tèid cumhachdan ùra a thoirt a-steach gus leigeil le comhairlean suas ri 100% de chis chomhairle a bharrachd a chur air dàrna dachaighean bhon Ghiblean 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine-ghoirid Foillseachadh Aithisg Sgrùdaidh air Taighean Falamh, Am Foghar 2023 • Meadhan/fhad ùine Thèid diofar ghnìomhan a ghabhail mar fhreagairt do thoraidhean an sgrùdaidh • San ùine-ghoirid Co-chomhairle phoblach air moladh gus cìs chomhairle àrdachadh air dàrna dachaighean agus taighean falamh san fhad-ùine. • Sa mheadhan ùine Le ùmhlachd do thoradh na co-chomhairle, thoir a-steach cumhachdan ùra do chomhairlean gus suas ri 100% a bharrachd den chis chomhairle a chur air dàrna dachaighean bhon Ghiblean 2024.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gum bi ruigsinneachd nas fheàrr ann do dhachaighean do dhaoine a tha ag iarraidh a dhol a dh'fhuireach ann an coimhearsnachdan eileanach, no a bhith a' tilleadh do choimhearsnachdan eileanach. Beachdaichidh sinn air na dòighean as fheàrr gus seo a dhèanamh, ag obrachadh le ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh iomchaidh; nì sinn sgrùdadh air na roghainnean seo uile gus seo a dhèanamh, a' dèanamh deagh fheum air na dachaighean a th' ann mar-thà agus air dachannan ùra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air gealltainn 110,000 dachaigh air prìs ruigsinneach a libhrigeadh ro 2032, le 70% dhiubh sin airson màl sòisealta, agus 10% ann an coimhearsnachdan iomallach, dùthchail agus eileanach. • Gus na dùbhlain a tha an lùib a bhith a' fastadh agus a' cumail luchd-obrach ann an coimhearsnachdan iomallach, dùthchail agus eileanach aithneachadh, nì sinn cinnteach gum bi suas ri £25 millean ri fhaighinn bhon bhuidseit againn airson solar taigheadais aig prìs reusanta thar na h-ùine 2023-2028. Bheir am maoineachadh taic do dh'ùghdarrasan ionadail agus do dh'uachdarain shòisealta clàraichte gus togalaichean iomchaidh a th' ann mar-thà a cheannach as urrainn a thoirt a-mach air màl gu dìreach no air màl do luchd-fastaidh gus dachaighean aig prìs reusanta a sholarachadh do phrìomh luchd-obrach. • Foillsichidh sinn Plana Gnìomh Taigheadais Iomallach, Dùthchail is Eileanach anns an Ògmhios gus feumalachdan taigheadais nan coimhearsnachdan sin a choileanadh, agus gus daoine a ghlèidheadh sna coimhearsnachdan sin agus gus daoine a tharraing annta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine fhada • San ùine ghoirid Foillseachadh a' Phlana
<p>Dèan cinnteach gun tèid beachdachadh air a' bhuidh air coimhearsnachdan Gàidhlig nuair a thathar a' cruthachadh poileasaidhean taigheadais</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar an dùil gum bi Ro-innleachdan Taigheadais Ionadail a tha air an ullachadh le ùghdarrasan ionadail a' toirt seachad fianais air mar a thug conaltradh agus co-chomhairle coimhearsnachd buaidh air builean, gus prìomhachasan, planaichean agus targaidean nàiseanta a libhrigeadh, agus mar a tha Prionnsapal an Àite² ga chleachdadh gus atharrachadh a libhrigeadh taobh a-staigh choimhearsnachdan agus gus na builean a thathar ag iarraidh a choileanadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

² Tha Prionnsapal an Àite ag amas air tuigse choitcheann air àite a bhrosnachadh, cho math ri tuigse gum feumar dòigh-obrach nas aonaichte, co-obrachail a chleachdadh a thaobh seirbheisean agus stòrasan ann an àite gus am bi builean nas fheàrr aig daoine agus na coimhearsnachdan sa bheil iad a' fuireach. Tha Prionnsapal an Àite sùbailte - tha e a' brosnachadh agus a' cur an comas sùbailteachd ionadail ann a bhith a' dèiligeadh ri cùisean agus suidheachaidhean ann an diofar àiteachan.

Amas Ro-innleachdail: 5 – Bochdainn Connaidh

Ìrean de bhochdainn connaidh a lùghdachadh

Com-pàirtichean: Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Shelter Alba, Cumhachd Ionadail Alba, Cumhachd Coimhearsnachd na h-Alba, Home Energy Scotland, Comainn Taigheadais.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Nithear ath-sgrùdadh air mar as urrainn sgeamaichean lìbhrigidh obrachadh nas fheàrr aig an ìre ionadail agus air maoinachadh do choimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an sgeama a thig às dèidh sgeama Dachaighean nas Blàithe Alba ga sholarachadh an-dràsta, agus tha e gu bhith a' dol beò ann an 2023. Mar phàirt de dhealbhadh an sgeama a thèid an àite sgeama Dachaighean as Blàithe, chaidh buidheann-obrach ion-roghnachd a stèidheachadh a rinn ath-sgrùdadh air dhòighean anns an gabhadh ìrean ion-roghnachd agus pròiseasan atharrachadh gus taic a chuimseachadh nas fheàrr air dachaighean a tha a' fulang bho bhochdainn connaidh. Tha slatan-tomhais ion-roghnachd a-nis air an suidheachadh agus thèid an sgeama a thig às a dhèidh a chur air bhog air 23 Dàmhair 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 6 – Ceangailteachd Dhidseatach

Ceangailteachd didseatach a leasachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Ionad 5G na h-Alba, Ofcom, DSIT na RA, Solaraichean Seirbheis Eadar-lìn, Openreach, Solaraichean Fòn-làimhe, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Leasachadh Sgilean na h-Alba, Coimhearsnachdan Eileanach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Thoir cruth atharrachadh air càileachd nan seirbheisean bann-leathann a tha rim faighinn air feadh nan eileanan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba a' tasgadh £384m ann an cùmhnant Ruighinn 100% (R100) North a tha a' gabhail a-steach a' mhòr-chuid de na h-eileanan Albannach air a bheil sluagh. San Lùnastal 2022, dh'ainmich Riaghaltas na h-Alba gu bheil iad a' tasgadh £20.2m a bharrachd, còmhla ri £9.4m de mhaoineachadh bho Riaghaltas na Rìoghachd Aonaichte, gus bann-leathann làn fibre an cùmhnant an R100 a Tuath a leudachadh gu 1,488 togalach eile air feadh Earra-Ghàidheal is Bhòid, nan Eileanan Siar, Arcaibh agus Sealtainn. • Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' cur ìmpidh air Riaghaltas na RA gus dèanamh cinnteach gu bheil planaichean an sàs gus ceanglaichean fìor-luath a thabhann do thogalaichean a tha Riaghaltas na RA a' meas 'Glè Doirbh a Ruigsinn' air adhbharan Pròiseact Gigabit. • Cumaidh sinn oirnn a' toirt air adhart prògram beàrn-lionadh 4G (S4GI) Riaghaltas na h-Alba, leis na 55 làraich gu lèir a tha rin libhrigeadh tron phrògram suidhichte ann an sgìrean dùthchail no eileanach na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Ùghdarraich ceangailteachd le comas gitabit gu àiteachan eileanach air an sònrachadh tro phrògram R100, le barrachd choimhearsnachdan eileanach gu bhith a' faighinn buannachd às nuair a bhios cùmhnantan air an crìochnachadh nas fhaide dhan bhliadhna seo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rinn cùmhnantan R100, còmhla ri Sgeama Eàrlais Bann-leathainn na h-Alba againn, cinnteach gum faigheadh duine sam bith aig an robh feum air ceanglaichean bann-leathann fìor-luath, cothrom air ceangal ro dheireadh na Dùbhlachd 2021. Tha Prògram R100 air 16 càballan fibre optic ùr fon mhuir a libhrigeadh a bheir ceangal seasmhach do 15 eileanan Albannach fad deicheadan ri teachd. Tha seo a bharrachd air 20 càball fon mhuir a chaidh a libhrigeadh tron phrògram dìleib againn, DSSB. Bidh a' mhòr-chuid de dh'obair togail cùmhnant R100 a' libhrigeadh fibre dhan togalach (<i>Fibre to the premises</i> - FTTP), comasach air astar gigabit a libhrigeadh - a' cur choimhearsnachdan eileanach ann an Alba air thoiseach air càch, fiù 's an taca ri mòran sgìrean bailteil. • Tro chùmhnant an R100 a Tuath, cumaidh sinn oirnn a' libhrigeadh le còrr is 12,000 togalach ann an coimhearsnachdan eileanach an dùil ceangal comasach air gigabit fhaighinn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Iarr air Riaghaltas na RA prìomhachas tràth a chur air tasgadh ann an eileanan na h-Alba mar phàirt de na planaichean gus bann-leathann fibre a sgaoileadh a-mach ro 2025.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le Ministearan na RA gus dèanamh cinnteach gum faigh Alba cuibhreann cothromach de mhaoineachadh Pròiseact Gigabit, a' cur iompaidh air Riaghaltas na h-Alba ìre maoineachaidh a riarachadh a chuireas an comas tasgadh tràth ann an eileanan na h-Alba • Tha Riaghaltas na h-Alba gu a' tasgadh £20.2m a bharrachd, còmhla ri £9.4m de mhaoineachadh bho Riaghaltas na Rìoghachd Aonaichte, gus bann-leathann làn fibre an cùmhnant an R100 a Tuath a leudachadh gu 1,488 togalach eile air feadh Earra-Ghàidheal is Bhòid, nan Eileanan Siar, Arcaibh agus Sealtainn . Thathar an dùil gun cuir seo crìoch air obair ann an ceithir eileanan - 's iad sin Westray, Rousay, Hoy agus Eday. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Iarr air Ofcom aghaidh a chur air na duilgheadasan a tha ro na coimhearsnachdan eileanach nuair a thathar a' dealbhadh riaghladh agus poileasaidhean a thaobh tele-chonaltraidh. Dh'aontaich sinn cuideachd coinneamh a ghairm le Ofcom agus riochdairean eileanach gus coimhead air mar a ghabhadh uidheaman-smachd riaghlaidh (m.e. rùpan speactraim) a chleachdadh gus cur ri còmhachadh fhòn-làimhe agus bann-leathann) agus gus dèanamh cinnteach gun tèid feumalachdan nan eileanan a thoirt fa-near do Roinn Didseatach, Cultair, Meadhanan agus Spòrs (DCMS) ann an leasachadh poileasaidh aig ìre na RA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean eileanach a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan agus gnìomhachas gus fianais a chruinneachadh mu fheumalachdan nan eilean a thaobh còmhachadh fòn-làimhe is bann-leathann. • Tha Riaghaltas na h-Alba fhathast ag obair gu dlùth le riochdairean OFCOM gus dèanamh cinnteach gu bheil leas na h-Alba air a riochdachadh agus gu bheil cùisean buntainneach sam bith air an togail. Tha seo cuideachd a' gabhail a-steach a bhith a' co-òrdanachadh ceangal cunbhalach eadar OFCOM agus riochdairean DCMS leis an luchd-conaltraidh singilte aithnichte againn aig an ùghdarras ionadail airson ceangal didseatach, a' gabhail a-steach riochdairean bho choimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Tro Ionad 5G na h-Alba, a' togail air na deuchainnean 5G RuralFirst a tha a' dol air adhart ann an Arcaibh an-dràsta, agus ag obair le com-pàirtichean a' gabhail a-steach Ofcom, dh'aontaich sinn argamaidean a chur air adhart airson 5G dùthchail gus aghaidh a chur air an sgaradh eadar sgìrean dùthchail is bailteil a' cleachdadh teicneòlas 5G.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ag obair le Ionad 5G na h-Alba, agus ann an com-pàirteachas le Pròiseact New Thinking 5G, cumaidh sinn oirnn a' sgrùdadh adhartas air deuchainnean air lìonra leabaidh-deuchainn 5G ioma-eileanach (a' gabhail a-steach ruigsinneachd stèidhichte gun uèir agus co-roinn speactraim) agus prìomh thagraidhean cùise cleachdaidh 5G agus Internet of Things (IoT) (a' gabhail a-steach lùths agus biadh is deoch), agus nì sinn sgrùdadh air mar a ghabhas toraidhean na deuchainn agus na leasan a dh'ionnsaichear àbhaisteachadh agus mar as urrainn dhaibh poileasaidh gus dèiligeadh ris a' sgaradh didseatach dùthchail fhiosrachadh. • Chaidh lìonraidhean prìobhaideach 5G a thogail ann am Westray agus Papa Westray, agus ann am Flotta agus Hoy, ag obair còmhla ri com-pàirtichean ionadail sna h-eileanan: Cloudnet IT Services agus Comhairle Arcaibh. Chaidh seachd ionadan lìonra prìobhaideach 5G dùthchail a stàladh uile gu lèir, a' toirt ceanglaichean do 68 luchd-deuchainn thar nan coimhearsnachdan eileanach sin. Chaidh prìomh lìonra 5G a stèidheachadh le siostam sgrùdaidh lìonra a chaidh a chruthachadh airson gnìomhachd an lìonraidh. Thàinig gnìomhachd stàlaidh fhiosaigeach gu crìch sa Mhàrt 2022, ach, bhon uair sin, tha sgioba a' phròiseict air an lìonra a chumail suas agus a ruith, agus tha e air innleadaireachd a bharrachd a dhèanamh gus am bi sgòp ann airson pròiseactan tionnsgalach eile. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich còmhla ri com-pàirteachasan ath-leumachd ionadail agus solaraichean tele-chonaltraidh gus am brosnachadh a bhith a' cuimseachadh air ath-leumachd cheanglaichean dàta gu agus bho na h-eileanan; agus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air ag obair le com-pàirteachasan ath-leumachd iomchaidh agus, tron cho-obrachadh seo, comharraichidh iad dùbhlán sam bith a thaobh ath-leumachd cheanglaichean dàta gu/bho na h-eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cruthaich prògram sgilean didseatach, a bhiodh air a dhealbhadh le coimhearsnachdan eileanach gus na feumalachdan aca a choileanadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a’ conaltradh le coimhearsnachdan eileanach gus na feumalachdan aca a thaobh sgilean didseatach a thuigsinn. • Ionnsaichidh sinn bho phrògraman làithreach a tha gan libhrigeadh ann an coimhearsnachdan eileanach agus bheir sinn taic ri bhith gan cur an gnìomh air feadh nan eilean. • Nì sinn conaltradh le solaraichean agus buidhnean foghlaim agus ùghdarrasan ionadail gus barrachd tuigse fhaighinn air dè na prògraman sgilean a thathar a’ cur an gnìomh air feadh nan eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine
<p>Sgaoil clubaichean còdachaidh agus prògraman in-ghabhalach didseatach stèidhichte sa choimhearsnachd air feadh nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ionnsaichidh sinn bho na prògraman a tha gan libhrigeadh mar-thà ann an coimhearsnachdan eileanach agus bheir sinn taic ri bhith gan cur an gnìomh air feadh nan eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine

Amas Ro-innleachdail: 7 – Slàinte, Cùram Sòisealta agus Sunnd

Slàinte agus sunnd a leasachadh agus a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, TSlan, Com-pàirteachasan Planadh Coimhearsnachd, Lìonra nan Eileanach Òga, NHS na h-Alba, Bùird Slàinte Ionadail, Colaisde Rìoghail nam Mnathan-glùine, spòrsalba, Sgoiltean Gnìomhach, Comhairle Spòrs na h-Alba, Samaritans Alba, Cobhair nam Ban Alba, Age Concern Alba, Slàinte Phoblach Alba, Fòram Drogaichean na h-Alba, Fòcas air Alcol Alba, Fiosrachadh Alcoil Alba, Coimhearsnachdan Eileanach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
Obraich le Bùird Seirbheis na Slàinte, Ùghdarrasan Ionadail agus Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte agus cùram sòisealta ann dhaibhsan sna h-eileanan	<ul style="list-style-type: none"> Tha eileanan uile na h-Alba ceangailte ri Ùghdarrasan Amalachaidh a tha a' frithealadh feumalachdan sònraichte nan coimhearsnachdan eileanach sin. Cumaidh Co-bhùird Amalachaidh orra ag obair gu dlùth le Com-pàirteachasan Slàinte is Cùram Sòisealta gus dèanamh cinnteach gun tèid an suidheachadh sònraichte aig gach eilean aithneachadh. Tha Riaghaltas na h-Alba cuideachd air plana libhrigidh Còmhhdail gu Slàinte a chruthachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
Comharraichear agus bheirear am follais deagh chleachdadh, gu sònraichte a thaobh leasachadh sheirbheisean ann an eileanan agus sgìrean iomallach eile.	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn a' buileachadh nam molaidhean bho aithisg ‘Shaping the Future Together: Remote and Rural General Practice Working Group’. Tha obair a' leantainn gus crìoch a chur air a' chùis gnìomhachais airson an Ionad Nàiseanta airson Slàinte is Cùram Sòisealta Iomallach is Dùthchail, a bha mar fhear de na molaidhean bhon aithisg <i>Shaping the Future together</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine fhada Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cùm taic ri leudachadh NHS Near Me/Attend Anywhere, agus iomairtean slàinte didseatach eile, gus siubhal nach eil a dhìth a lùghdachadh, agus gus an tèid barrachd cùraim a thoirt seachad sna h-eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thèid NHS Near Me a chleachdadh fhathast gus barrachd sùbailteachd a thoirt seachad, agus cuideachd gus taic a thoirt do dh'obair air astar, a' lùghdachadh an fheum air siubhal agus a' brosnachadh barrachd ruigsinneachd air seirbheisean sònraichte. • Tha obair solarachaidh air fuasgladh didseatach 'Aon Turas a-mhàin do dh'Alba' airson foghlam agus rianachd tinneas an t-siùcair seòrsa 2 leantainneach agus tha e na phàirt de dh'obair cruth-atharrachadh didseatach nas fharsainge air a stiùireadh le ANIA, a bhios a' coimhead air cùis gnìomhachais airson Fuasgladh Didseatach airson Tinneas an t-Siùcair seòrsa 2 agus airson a bhith a' cur bacadh air. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraichear le luchd-ùidh gus molaidhean a chur ri chèile airson ionad nàiseanta a stèidheachadh airson sàr-mhathas ann an àiteachan dùthchail agus iomallach ann an slàinte agus cùram sòisealta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ann am Prògram Riaghlaidh 2022 tha sinn air gealltainn gun dèan sinn cinnteach nach bi na h-eileanan agus na sgìrean dùthchail againn air dheireadh air càch agus tha sinn ag obair gus seirbheisean slàinte a leasachadh le bhith a' cruthachadh ionad sàr-mhathais airson seirbheisean slàinte agus cùram sòisealta ann an sgìrean dùthchail agus iomallach, le obair sgòpaidh a' tòiseachadh am-bliadhna. Thathar air cùis gnìomhachais mu dheireadh a chruthachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada
<p>Obraichear le luchd-ùidh gus dèanamh cinnteach gun ullaich sinn plana gus taic iomchaidh a thoirt dhan t-sluagh a tha a' fàs nas sine ann an coimhearsnachdan eileanach, gus am bi iad fhathast sprogaile, ceangailte, a' gabhail pàirt ann an cùisean, agus gum bi deagh chothroman aca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh Ùghdarrasan Amalachaidh a' leantainn orra ag obair gu dlùth leis na coimhearsnachdan aca gus planaichean ro-innleachdail ullachadh airson nan seirbheisean slàinte is cùram-sòisealta as fhreagarraiche do dh'fheumalachdan sònraichte nan coimhearsnachdan a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cumar taic ri ùghdarrasan ionadail iomchaidh gus goireasan spòrs a dhealbhadh agus a leasachadh air na h-eileanan a tha a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh spòrs alba air le conaltradh ro-innleachdail le ùghdarrasan ionadail (tro na pròiseasan planaidh calpa aca) agus le coimhearsnachdan nan Eilean a thaobh cothroman gus solar ghoireasan ionadail nas fheàrr a libhrigeadh airson spòrs is gnìomhachd chorporra. • Tha spòrs alba agus Sgioba nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba a' leantainn air adhart a' còmhradh ri Comhairle Arcaibh a thaobh tasgadh ann an goireasan ro-innleachdail a libhrigeas goireasan ionadail nas fheàrr mar phàirt den ullachadh airson Geamannan nan Eilean ann an Arcaibh 2025 agus nas fhaide air adhart. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine
<p>Obraichear le Comhairle Arcaibh agus com-pàirtichean eile gus na Geamaichean Eileanach ann an Arcaibh ann an 2023 a chleachdadh gus leasachadh spòrs adhartachadh anns an eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh spòrs alba air a' toirt taic do Chomhairle Arcaibh, Comataidh Co-òrdanachaidh Arcaibh agus comainn spòrs ionadail gus luach a chur ri Geamannan Eadar-nàiseanta nan Eilean ann an 2025 a bhith ann an Arcaibh tro bhith a' cruthachadh bun-structar ionadail de dhaoine, àiteachan agus cothroman adhartachaidh. • Cumaidh spòrs alba air ag obair leis an Oifigear Co-ionad Spòrs Coimhearsnachd agus le Comataidh Co-òrdanachaidh Gheamannan Arcaibh gus prògram foghlaim is leasachadh oidean a libhrigeadh stèidhichte air feumalachdan airson oidean agus oifigearan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich leis na com-pàirtichean againn gus cur às do leth-bhreith, sàrachadh agus fòirneart mì-laghail agus gus ceumannan a ghabhail gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh co-ionannachd agus a' coileanadh nan diofar fheumalachdan aig daoine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bheir Bairns' Hoose – stèidhichte air modail “Barnabus” ann an Innis Tìle – seirbheisean còmhla ann an dòigh-obrach ‘ceithir seòmraichean’ le seirbheisean dìon chloinne, slàinte, ceartas agus seirbheisean ath-bheothachaidh uile rim faighinn tro dhòigh-obrach co-òrdanaichte a chaidh a dhealbhadh gus an àireamh de thursan a bhios aig clann gus na dh’fhiosraich iad innse do dhiofar phroifeiseantaich a lùghdachadh. Tha Bairns' Hoose a' toirt cothrom do dh'Alba dòigh-obrach a tha dha-rìribh stèidhichte air leanabh a thoirt seachad a thaobh a bhith a' libhrigeadh ceartas, cùram agus slànachadh do chloinn a tha air eòlas fhaighinn air trauma, a' gabhail a-steach, ach chan e a-mhàin, droch dhìol feiseil chloinne. Bidh cothrom aig clann fo aois uallach eucoireach, a dh'adhbharaich cron leis an dol-a-mach aca, air na seirbheisean a bheir e seachad cuideachd. Tha buileachadh nam Bairns' Hoose na phrìomh ghnìomh a chaidh a chomharrachadh ann am Plana Buileachaidh Cumail a' Ghealltanais. Chaidh Inbhean Bairns' Hoose Nàiseanta fhoillseachadh 31 Cèitean 2023. Tha Inbhe 3.4 ag ràdh “gum faod clann ann an coimhearsnachdan dùthchail agus eileanach cothrom fhaighinn air Bairns' Hoose ann an dòigh a tha ceart dhaibh.” Bhon t-Sultain 2023, bidh na h-Inbhean Nàiseanta seo air an cur an gnìomh air feadh na h-Alba le grunn chom-pàirteachasan Treòrach. Mar a chaidh a mhìneachadh nar n-aithisg Bairns' Hoose Project Plan Progress Report and Pathfinder Delivery Plan (2023 - 25), bidh na pròiseactan Treòrach mar dhearbhadh air a' bhun-bheachd agus mar phàirt de phròiseas leasachadh càileachd agus dealbhadh seirbheis. Comharraichidh na pròiseactan Treòrach mar a ghabhas na h-Inbhean a chur an sàs ann an diofar cho-theacsan, a' gabhail a-steach ann an sgìrean iomallach no eileanach. Thèid an ìre Threòrach a leantainn le ìre pileit, agus an uair sin bidh sgaoileadh nàiseanta ann. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> Tha am Modail Agallamh Cloinne Albannach ùr airson Co-agallamhan Rannsachaidh (<i>Child Interview Model of Joint Investigative interviews</i>), ga thoirt a-steach gu nàiseanta bho 2021 gu 2024 agus bidh e air fhaicinn mar ‘sheòmar ceartais’ a’ Bhairns’ Hoose. Bha Fo-bhuidheann Iomallach is Eileanan a’ coinneachadh tro 2021 agus bha e feumail ann a bhith a’ toirt còmhla an fheadhainn ann an coimhearsnachdan eileanach còmhla gus beachdachadh air cuid de na prìomh dhùbhlain a bh’ ann a bhith a’ buileachadh Modail Agallamh Cloinne na h-Alba. Dh’aithnich Sgioba nàiseanta nan Co-agallamhan Rannsachaidh gun robh na fuasglaidhean airson dùbhlain a thaobh buileachadh eadar-dhealaichte airson gach ùghdarras ionadail agus mar sin bho thràth ann an 2022, tha iad air a bhith ag obair le gach tè de na sgìrean a bha air an riochdachadh air Fo-bhuidheann Iomallach is Eileanan (a’ Ghàidhealtachd, Earra-Ghàidheal is Bhòid, na h-Eileanan an Iar, Arcaibh agus Sealtainn) agus chan eil iad air an fho-bhuidheann ath-ghairm. Tha sgioba nàiseanta nan Co-agallamhan Rannsachaidh a’ cumail orra a’ conaltradh le gach tè de na sgìrean sin, agus le Arcaibh is Sealtainn, mar chomhairlean fa leth, a’ toirt taic dhaibh gus beachdachadh air mar a nì iad cinnteach gum faigh clann a tha a’ fuireach ann an coimhearsnachdan iomallach agus eileanach cothrom air Modail Agallamh Cloinne na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine Sgaoileadh nàiseanta sa h-uile sgìre ro 2024

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> Is e prògram atharrachadh giùlain a th' anns an t-Siostam Chailleannach a tha aithnichte gu h-eadar-nàiseanta airson atharrachadh giùlain airson daoine a nì droch dhìol san dachaigh a tha a' gabhail a-steach a bhith ag obair leis an teaghlach gu lèir gus cunnart croin a lùghdachadh do bhoireannaich is do chloinn. Thathar a' beachdachadh air na leasan a chaidh ionnsachadh aig àm COVID-19 agus mu fheumalachdan choimhearsnachdan eileanach. Bidh sinn fhathast a' tasgadh ann an eadar-theachdan a bheir seachad fianais gun urrainn dhuinn beachdan eucoirich atharrachadh. Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh rannsachadh le Ceartas Coimhearsnachd na h-Alba air an dòigh as sàbhailte agus as èifeachdaiche san urrainn dhuinn dèanamh gus cur ri ruigsinneachd an t-Siostaim Chailleannaich air feadh na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine
<p>Cuir aghaidh air beàrn dàta sam bith co-cheangailte ri co-ionannachd, slàinte is sunnd a thaobh, mar eisimpleir, boireannaich is nigheanan, torrachas agus màthaireachd, ath-shònrachadh gnè agus taobhadh feise.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dh'fhoillsich Cobhair nam Ban Alba toraidhean na co-chomhairle aca Participating in Equally Safe in the Highlands and Islands. Bithear a' beachdachadh air an aithisg seo mar phàirt den ath chuairt de Equally Safe Fund. Bidh sinn ag obair le com-pàirtichean gus beachdachadh air na molaidhean san aithisg. Tha prìomhachas ann am Maoin Delivering Equally Safea bhith ag obair còmhla ri daoine ann an coimhearsnachdan iomallach no eileanach. Ruithidh a' mhaoin bhon Dàmhair 2021 dhan Mhàirt 2025. 	<ul style="list-style-type: none"> Sa mheadhan ùine San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> A bharrachd air seo, tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn ath-sgrùdadh maoineachaidh ro-innleachdail neo-eisimeileach a dhèanamh gus coimhead air mar a tha seirbheisean speisealach nàiseanta is ionadail do bhoireannaich is clann a tha a' fulang bho fhòirneart stèidhichte air gnè air an coimiseanadh agus air am maoineachadh air feadh na h-Alba. Chaidh co-dhùnaidhean an ath-sgrùdaidh seo fhoillseachadh air 6 Ògmhios 2023 agus beachdaichidh sinn a-nis, còmhla ri COSLA, com-pàirtichean ùghdarrasan ionadail agus luchd-ùidh nas fharsainghe, gus dèanamh cinnteach gu bheil bunait sheasmhach airson maoineachadh air a chruthachadh airson an àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid
<p>Beachdaich air a' cho-chomhairle againn air cùram taobh a-muigh na sgoile tro bheil sinn air beachdan a chruinneachadh bho phàrantan mu na dùbhlain a tha ann le bhith a' faighinn cothrom air cùram-chloinne agus air raon de ghnìomhachdan airson clann aig aois sgoile ann an coimhearsnachdan eileanach. Bidh freagairtean dhan cho-chomhairle againn, cho math ri conaltradh leantainneach, a' fiosrachadh obair leasachaidh air frèam ro-innleachdail san àm ri teachd a thèid fhoillseachadh ro dheireadh na teirm pàrlamaidich seo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tha sinn ag ullachadh pròiseactan cùram-chloinne dùthchail a dh'fhaodadh a bhith ann an coimhearsnachdan eileanach a tha ag amas air modalan libhrigidh a sgrùdadh a ghabhas libhrigeadh agus as urrainn an t-sùbailteachd a thoirt seachad a dh'fheumas an luchd-obrach, a' gabhail a-steach boireannaich ann an àiteachas. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil seirbheisean slàinte, cùram sòisealta agus sunnd rim faighinn tro mheadhan na Gàidhlig gus taic a thoirt do choimhearsnachdan Gàidhlig eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thèid na gealltanaisan aig NHS na Gàidhealtachd a thaobh na Gàidhlig a mhìneachadh sa Phlana Ghàidhlig ùraichte aca airson 2023-2028. • Tha NHS nan Eilean Siar ag ath-sgrùdadh a' Phlana Ghàidhlig aige agus cuiridh iad a-steach do Bòrd na Gàidhlig e a dh'aithghearr. Bidh gealltanaisan NHS nan Eilean Siar a thaobh na Gàidhlig cuideachd air am mìneachadh sa Phlana Ghàidhlig aige nuair a thèid seo aontachadh. Tha BnG cuideachd air sgrùdadh a choimiseanadh a thaobh Gàidhlig agus sunnd. Bidh seo ri faighinn nas fhaide air adhart am-bliadhna le molaidhean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid
<p>Co-thaobhaich ar n-amas cur às do bhoichdainn cloinne leis a' Phlana le bhith a' leantainn air adhart ag obair le ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird slàinte gus togail air an tuigse a bh' aca air boichdainn cloinne nan sgìrean - a' cuideachadh le bhith a' cuimseachadh oidhirpean air teaghlachan a thogail a-mach à boichdainn agus cur an aghaidh na buaidh milltich a th' aig a' bhoichdainn orra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dh'fhoillsich sinn an dàrna Plana Libhrigidh gus Dèiligeadh ri Boichdainn Cloinne sa Mhàrt 2022. Tha am Plana a' toirt cunntas air na gnìomhan cruth-atharrachail a nì sinn còmhla ris na com-pàirtichean libhrigidh againn - a' gabhail a-steach ùghdarrasan ionadail eileanach agus bùird-slàinte - gus am misean nàiseanta againn gus aghaidh a chur air boichdainn chloinne a libhrigeadh. • Bidh riatanas fhathast air ùghdarrasan ionadail agus bùird-slàinte eileanach ri Aithisgean Gnìomh Boichdainn Cloinne Ionadail ullachadh fo chumhachan Achd Boichdainn na Cloinne (Alba) 2017, agus leanaidh an obair le com-pàirtichean nàiseanta a tha air a mhìneachadh gu h-ìosal gus obair ionadail fhiosrachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada Libhrigeadh a' Phlana • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich còmhla ri com-pàirtichean nàiseanta, a' leantainn air adhart a' co-roinn deagh chleachdadh a chaidh a chomharrachadh air feadh Alba a dh'fhaodadh buntainn ri bochdainn cloinne ann an coimhearsnachdan nan eilean againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn ag obair le com-pàirtichean nàiseanta gus dèanamh cinnteach gu bheil eòlas agus deagh chleachdadh air a cho-roinn agus gus taic a thoirt do, agus piseach a thoirt air, freagairtean ionadail gus dèiligeadh ri bochdainn chloinne, a' gabhail a-steach sna coimhearsnachdan eileanach againn. • Gheall Sgioba Eileanan Riaghaltas na h-Alba a bhith ag obair gu dlùth le co-oibrichean Bochdainn Chloinne gus am frèam-obrach tomhais nas fharsainge airson libhrigeadh poileasaidh eileanach atharrachadh - a' dèanamh cinnteach gu bheil fianais làidir ann agus gu bheil e a' co-thaobhadh ri agus mar phàirt den obair agus aithris a tha air a stiùireadh le Aonad Cur An-aghaidh Bochdainn Cloinne agus air a stiùireadh leis a' Phlana Leasachaidh ùr airson Cur An-aghaidh Bochdainn Cloinne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le eileanaich gus cur, far an urrainn dhuinn, ri cruthachadh nàisein nas cothromaiche, nas fhallaine agus nas toilichte airson na h-Alba air fad le bhith a' toirt taic do dh'obair na buidhne de Riaghaltasan Eaconamaidh Sunnd (WEGo).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn a' cumail oirnn ag ionnsachadh bho agus a' co-obrachadh le dùthchannan agus buidhnean eile tro WEGo, agus nas fharsainge, gus gluasad gu eaconamaidh cothromach, uaine, a tha na h-eaconomaidh sunnd a tha a' cur daoine air thoiseach, agus tha a' frithealadh nan ginealaichean làithreach agus ri teachd. Tha sin a' ciallachadh a bhith a' toirt cumhachd do ar coimhearsnachdan eileanach gus barrachd com-pàirt a ghabhail san eaconamaidh, a' dèiligeadh ri neo-ionannachdan, agus ag amas air dèanamh cinnteach gun urrainn dhaibh na cothroman a ghlacadh bhon eadar-ghluasad chothromach gu cothromachadh-carboin gus barrachd beartas agus barrachd sunnd a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ar com-pàirtichean gus beachdachadh air raon de roghainnean airson dèanamh cinnteach gu bheil cùram slàinte-inntinn iomchaidh ri fhaighinn, agus aig an aon àm a' toirt aire do cho sònraichte 's a tha coimhearsnachdan nan eilean againn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn air gealltainn gun tèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air Ro-innleachd Slàinte-inntinn 2012-2027. Tha ath-sgrùdadh na Ro-innleachd a' toirt dhuinn cothrom gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air na gealltanais eile a th' againn an-dràsta agus gus dèanamh cinnteach gu bheil na poileasaidhean againn a thaobh slàinte-inntinn dhùthchail fhathast iomchaidh dhaibhsan a tha a' fuireach ann an sgìrean dùthchail agus eileanach ann an Alba. • Cumaidh sinn oirnn ag obair le Fòram Nàiseanta na Slàinte-inntinn Dùthchail gus dèanamh cinnteach gun tuig sinn na feumalachdan a tha a' tighinn am bàrr aig coimhearsnachdan eileanach agus dùthchail timcheall a thaobh ath-bheothachadh Covid-19 agus gu sònraichte gus fuasglaidhean stèidhichte sa choimhearsnachd a sgaoileadh gus taic a chumail do dheagh shunnd. Coimheadaidh seo air an ròl aig àite agus air cothroman leasachaidh air an stiùireadh leis a' choimhearsnachd san àm ri teachd gus taic a thoirt do dh'ath-leumachd sna Coimhearsnachdan againn ann an com-pàirteachas le càch. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Ath-sgrùdadh air an Ro-innleachd Slàinte-inntinn • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 8 – Leas-àrainneachdail agus Bith-thèarainteachd

Gus piseach a thoirt air leas àrainneachdail agus gus dèiligeadh ri tèarainteachd àrainneachdail

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, SEPA, NatureScot, Urras Nàiseanta na h-Alba, RSPB, Urras Fiadh-bheatha na h-Alba, Fearann is Oighreachdan na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd is Fearann Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Lionra Coimhearsnachd Cladaich Chalmac, VisitScotland, NFUS.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
A' dìon bith-iomadachd nan eilean	<ul style="list-style-type: none"> Tha Plana Nàiseanta nan Eilean 2022 a' toirt cunntas air sreath de phròiseactan a tha a' cumail taic ris a' ghealltanais seo aig an àm seo agus a chumas orra a' toirt taic do bhith-iomadachd eileanach san àm ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
Dèiligear ri bith-thèarainteachd ann an dòigh iomlan agus aonaichte mar dhòigh chan ann a-mhàin gus cur ri leas na h-àrainneachd, ach cuideachd gus cur ri leasachadh eaconamach seasmhach ann an eileanan na h-Alba.	<ul style="list-style-type: none"> Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh pròiseactan eileanach sònraichte far a bheil sin a dhìth gus ceumannan a chur an sàs gus dèiligeadh ri bith-thèarainteachd ann an dòigh amalaichte, a' gabhail a-steach anns na h-eileanan as cudromaiche airson briodadh eòin-mhara. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air mar as urrainn dhaibh cur ris an eaconamaidh chearcallach tro sgeamaichean pileat beag, mar eisimpleir, tro bhith a' cumail taic ri bhith a' dèanamh biadh gu h-ionadail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Zero Waste Scotland (ZWS) a' leantainn air adhart ag obair gu gnìomhach san raon seo, a' gabhail a-steach a bhith na chathraiche air Highland Adapts, com-pàirteachas freagarrachadh sgìreil na Gàidhealtachd. Tha e cuideachd ag obair air a' phàirt a th' aig eaconamaidh chearcallach ann am freagarrachadh, a' gabhail a-steach sineirgidhean agus trade-offs. • Tha ZWS ag obair còmhla ri HIE gus Dùbhlann Atharrachadh Connaidh a libhrigeadh le fòcas roinneil. Prògram leasachaidh cuimsichte a' toirt air daoine òga a dhol an sàs ann an gnìomhan a thaobh na gnàth-shìde. • Tha ZWS cuideachd a' toirt taic do chom-pàirtichean ann an sgeama ath-chleachdadh chupannan na Gàidhealtachd agus tha e a' libhrigeadh bhùthan-obrach agus taic leantainneach air eaconamaidh chearcallach le Comhairle na Gàidhealtachd agus Comhairle Shealtainn. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid
<p>Dèan obair le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach aig Ro-innleachd Bith-iomadachd na h-Alba, gus barrachd fiosrachadh poblach a sgaoileadh mu bhith a' lùghdachadh gluasad de ghnèithean ionnsaigheach fìor chunnartach ann an eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nì sinn co-chomhairle le Buidheann-ghnìomha nan Gnèithean Neo-dhùthchasach agus NatureScot air: <ul style="list-style-type: none"> • dè na gnèithean a bu chòir a bhith ann; agus • an dòigh as fheàrr air aire poblach àrdachadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid 2023-24
<p>Obraich le com-pàirtichean eileanach gus fuasglaidhean a dhealbhaidh a chuireas aghaidh ri atharrachadh gnàth-shìde tro fhuasglaidhean stèidhichte air nàdar aig am bi grunn bhuannachdan a' gabhail a-steach, mar eisimpleir, dìon agus ath-nuadhachadh mòintich agus lathaich sàile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Riaghaltas na h-Alba air a' cumail taic ri co-obrachadh leantainneach le com-pàirtichean eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil fuasglaidhean stèidhichte air nàdar air an cleachdadh gus dèiligeadh ri bagairt leantainneach atharrachadh gnàth-shìde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Amas Ro-innleachdail: 9 – Atharrachadh na gnàth-shìde agus cumhachd

Cuir ri bhith a' lasachadh agus a' freagarrachadh ri atharrachadh na gnàth-shìde agus gus lùths glan, tèarainte air prìs reusanta a bhrosnachadh

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, SEPA, Coimisean Fearainn na h-Alba, Coilltearachd agus Fearann na h-Alba, Coilltearachd na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Zero Waste Scotland, Cumhachd Ionadail na h-Alba, Cumhachd Coimhearsnachd Alba, Ionad Lùth Mara na h-Eòrpa, Ionad Srath Chluaidh airson Lagh agus Riaghladh Àrainneachdail, DTAS, VisitScotland, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, NFUS, Sustrans agus ZetTrans, Mòr-ionadan Gnìomh Gnàth-shìde, NatureScot, Urras Nàiseanta na h-Alba, Coimisean na Croitearachd.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le coimhearsnachdan eileanach gus taic a chumail ris na miannan aca a thaobh atharrachadh na gnàth-shìde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bheir co-ionadan gnàth-shìde coimhearsnachd air feadh nan eileanan cumhachd do choimhearsnachdan na gnìomhan as freagarraiche a chomharrachadh a tha a rèir nam feumalachdan aca agus gus taic a thoirt seachad sna sgìrean ionadail aca. Cuidichidh iad buidhnean gus feum a dhèanamh air cothroman maoinachaidh agus brosnachaidh iad co-obrachadh eadar pròiseactan. Cumaidh sinn oirnn a' toirt taic do chruthachadh aon no dhà cho-ionadan gnìomh gnàth-shìde coimhearsnachd gus dèanamh cinnteach gum bi làn chòmhdach air an eilean. Gabhaidh pròiseact nan Eilean le Cothromachadh-carboin ris a' chothrom aig coimhearsnachdan eileanach a bhith air thoiseach air càch le bhith a' coileanadh àrd-amasan atharrachadh gnàth-shìde na h-Alba. Le bhith a' toirt taic dhìreach do 6 eileanan air an t-slighe a dh'ionnsaigh cothromachadh-carboin ro 2040, chan e a-mhàin gum bi e na bhuannachd dhan àrainneachd ach bheir e taic do dh'eaconamaidhean ionadail, goireasan agus sunnd coitcheann tro thasgadh ann an coimhearsnachdan. Rinneadh sgrùdadh carboin anns gach eilean a' coimhead air eimiseanan bho chumhachd, còmhdhail, sgudal, fearann agus àiteachas. Chaidh sùil a thoirt air cùisean mara cuideachd agus far a bheil sin iomchaidh, agus thèid tuilleadh dearbhaidh a dhèanamh air an dàta seo am-bliadhna. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid San ùine fhada San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Plana Gnìomh Coimhearsnachd airson Atharrachadh Gnàth-shìde airson gach eilean fhoillseachadh san Ògmhios 2023 agus a' tha iad uile a' gabhail a-steach beachdachadh air freagarrachadh. Bidh gach Plana a' cur prìomhachasan agus liostaichean de ghnìomhan is phròiseactan air adhart bho shealladh eileanach. 	
<p>Obraich le coimhearsnachdan eileanach gus coimhead air dòighean eile airson a bhith a' riaghladh sgudal, gu sònraichte a thaobh Ro-innleachd Eaconamaidh Chearcallach na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anns a' Phrògram Riaghlaidh gheall sinn mapa slighe a chruthachadh gus ar targaidean ath-chuartachaidh agus sgudail airson 2025 agus às dèidh sin a choileanadh. Rinn sinn co-chomhairle air seo an-uiridh, a' gabhail a-steach Measadh Sgrionaidh Coimhearsnachdan nan Eilean. Thèid am mapa slighe mu dheireadh fhoillseachadh am-bliadhna. Tha sinn cuideachd air aontachadh Bile Eaconamaidh Chearcallach a thoirt a-steach ann an 2023 agus nì sinn Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach mar phàirt de seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine fhada
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail gus an cuideachadh gus na targaidean ro-innleachdail aca a choileanadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ged nach eil targaidean reachdail aig ùghdarrasan ionadail fa leth airson atharrachadh na gnàth-shìde, tha targaidean nàiseanta airson atharrachadh gnàth-shìde agus tha àite cudromach aca ann a bhith a' cur ri seo. Tha grunn phrògraman agus sruthan maoin eachaidh ag amas air ùghdarrasan ionadail san raon seo, ris a bheil sinn a' toirt taic a' gabhail a-steach maoin bun-structair teàirrdsidh nan carbadan dealanach, taic agus maoin eachaidh tro Aonad Taic Lìonra Teas, Ro-innleachdan Teas Ionadail, taic airson ath-dhealbhan toglaichean/teasachadh a-steach agus maoin eachaidh tro phrògram Oighreachdan Ionnsachaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich a dh'ionnsaigh a bhith a' cruthachadh eileanan le eimiseanan net zero agus a bhith a' toirt seachad ceannardas air atharrachadh na gnàth-shìde;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Às dèidh foillseachadh nam planaichean gnìomh atharrachadh gnàth-shìde coimhearsnachd aig pròiseact CNI san Ògmhios 2023, cuiridh sinn fòcas air buileachadh nam Planaichean Gnìomha Atharrachadh nan Gnàth-shìde agus a bhith a' cruthachadh ro-innleachdan tasgaidh a tha ag amas air sruthan ionmhais a chleachdadh gus taic a chumail ris a' phròiseact. • Tha sinn air obrachadh le riaghaltas Mhalta agus air buaidh a thoirt air a bhith a' cruthachadh poileasaidh air cumhachd aig muir dhan dùthaich. Tha sinn cuideachd air dàimh làidir a thogail le com-pàirtichean eileanan eile air feadh an t-saoghail agus tha sinn air Co-labhairt Rannsachadh Lùtha airson Eileanan le Cothromachadh-carboin a chur air dòigh ann an Sealtainn sa Chèitean 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cuirear planaichean freagarrachaidh seasmhach an sàs ann an eileanan a tha ann am barrachd cunnart bho atharrachadh gnàth-shìde, gan ceangal gu làidir ri planaichean leasachaidh airson nan eileanan sin;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Dynamic Coast 2, a tha a' comharrachadh pìosan den chosta a tha ann an cunnart bho bhleith mara, fhoillseachadh san Lùnastal 2021. Tha an obair seo a' beachdachadh air mar a dh'fhaodadh àrdachadh ann an ìre na mara san àm ri teachd cur ri bleith cladaich agus tuiltean cladaich air a dhèanamh nas miosa le bleith. Tha sinn a' brosnachadh chomhairlean gus planaichean freagarrachaidh cladaich ullachadh a' cleachdadh fianais bho Dynamic Coast. Chaidh buidseit a chuidicheas comhairlean le bhith a' planadh agus a' gabhail ceumannan gus freagarrachadh ri atharrachadh cladaich a sgaoileadh gu comhairlean anns an rèiteachadh tabhartais calpa coitcheann aca bho 2022-23. • Chaidh Stiùireadh Freagarrachadh Atharrachadh a' Chosta fhoillseachadh ann an 2023. A' cumail air a bhith an sàs tro Phrògram Freagarrachaidh Alba le Com-pàirteachas Planadh Coimhearsnachd Innse Gall agus Gnàth-shìde Innse Gall gus taic a chumail ri leasachadh freagarrachaidh air a stiùireadh gu h-ionadail air feadh nan eilean. Conaltradh leantainneach le luchd-ùidh eileanach eile tro phròiseactan agus tachartasan togail comais nàiseanta. • Tha eileamaid freagarrachaidh ann am planaichean gnìomh atharrachadh gnàth-shìde coimhearsnachd tro phròiseact Eileanan le Cothroman-carboin a chaidh fhoillseachadh san Ògmhios 2033. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich gu dlùth le com-pàirtichean eileanach, sealbhadair na lionra agus an luchd-ùidh cudromach uile, gus na molaidhean a tha ann mar-thà gus ceanglaichean sgaoilidh dealain a chruthachadh ri tìr-mòr na h-Alba a chur an gnìomh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a’ conaltradh gu dlùth le ùghdarrasan ionadail eileanach agus le gnìomhachas gus na cunnartan agus na cothroman a mheasadh fhad ‘s a tha pròiseactan cumhachd gaoithe eileanach a’ teannadh air ceann-latha cuairt riarachadh Contract for Difference (CfD) na bliadhna-sa. • Cumaidh Ministearan na h-Alba orra a’ dèanamh soilleir do Ofgem gum feum na co-dhùnidhean aige air ceanglaichean eileanach aire nas mionaidiche a thoirt air an riatanas gum feum cothromachadh-carboin a bhith ann, agus dòigh-obrach nas sùbailte a bhith ann air tasgaidhean ro-innleachdail ro-chudromach mar seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraichear le Com-pàirteachasan Seasmhachd agus solaraichean lùtha gus am brosnachadh a bhith a’ cuimseachadh air seasmhachd lionraidhean solar lùth nan eileanan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Buidheann Stiùiridh Ro-innleachdail Lìonraidhean Lùths Riaghaltas na h-Alba (<i>Energy Networks Strategic Leadership Group</i>) air adhart mar fhòram cudromach airson beachdachadh air leasachadh lionraidhean lùtha na h-Alba. • Tha sinn a’ feitheamh ri toraidhean dreachd phlanaichean gnothaich a chuirear a-steach gu Ofgem san Dùbhlachd a bheir buaidh air an dòigh-obrach againn sa bhliadhna ri teachd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraichear le luchd-ùidh co-cheangailte ri còmhaidh gus dèanamh cinnteach gu bheil na seirbheisean còmhaidh air feadh nan eilean cho lùths-èifeachdach agus math dhan àrainneachd 's a ghabhas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Còmhaidh Alba air co-chomhairle a dhèanamh mu bhith a' cruthachadh ro-innleachd air seirbheisean adhair (dhùin seo air 21 Faoilleach 2022). Cuidichidh na freagairtean sinn gus co-dhùnadh ciamar a ghabhas na geallaidhean a chaidh a chomharrachadh air a' Ghàidhealtachd is na h-Eileanan a thoirt air adhart: • Tha sinn air aontachadh tursan adhair clàraichte taobh a-staigh na h-Alba a dhì-charbonachadh ro 2040. • Amas a' chiad sgìre adhair gun eimiseanan a chruthachadh ann an com-pàirteachas le Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta (HIAL). • A' sgrùdadh a' chomais gus itealan gun eimiseanan/beag-eimisein a cheannach. • Cùm oirnn a' sgrùdadh a' chomais airson stòrasan lùth haidhbrid is carbon ìosal a chleachdadh ann an cabhlach mara na roinne poblach mar phàirt den phrògram shoithichean ùra againn. • A bharrachd air seo, mar phàirt de Phlana Ceangailteachd nan Eilean, nì sinn rannsachadh agus co-chomhairle air slighean gu aiseagan beag-eimisein/gun eimiseanan. • Bheir sinn taic do gach ùghdarras eileanach gus ro-innleachd agus planaichean leasachaidh a chruthachadh airson teàirrdseadh poblach do charbadan dealanach. • Tro sgeamaichean leithid Maoin Bun-structair nan Carbadan Dealain, bheir sinn taic do dh'ùghdarrasan ionadail a tha a' gabhail a-steach sgìrean dùthchail agus eileanach gus gluasad a dh'ionnsaigh còmhaidh rathaid gun eimiseanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Aithisg bhon cho-chomhairleachadh air Ro-innleachd nan Seirbheisean Adhair Cruthaich ro-innleachdan teàirrdsidh agus planaichean leudachaidh airson carbadan dealain poblach aig ùghdarrasan eileanach • San ùine fhada Cuidichidh a' cho-chomhairle air ro-innleachd nan seirbheisean adhair sinn le bhith a' dearbhadh dè na gnìomhan a dh'fheumar toirt seachad gus gealltanais na Gàidhealtachd is nan Eilean a libhrigeadh, a tha gu bhith air an coileanadh ro 2040 aig a' char as fhaide. Thoir taic do na roinnean poblach is prìobhaideach gus obrachadh còmhla gus tasgadh a dhèanamh ann an lìonraidhean teàirrdsidh do charbadan dealain.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Lean air obrachadh gus an comas aig cumhachd ath-nuadhachail a choileanadh, an dà chuid gus cur an aghaidh atharrachadh na gnàth-shìde agus mar nì a bhios a' cur air adhart fàs eaconamach seasmach agus in-ghabhalach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh an dreachd Ro-innleachd Lùtha agus Plana Eadar-ghluasad Cothromach (ESJTP) fhoillseachadh airson co-chomhairle san Fhaoilleach 2023. Tha an dreachd ESJTP a' cur air adhart còrr is 150 gnìomh, a bharrachd air a bhith a' dèanamh co-chomhairle air gnìomhan eile, gus cuideachadh le bhith a' meudachadh an eadar-ghluasaid gu cothromachadh-carboin. Tha e ag amas air eadar-ghluasad lùtha cothromach a libhrigeadh a bhios na bhuannachd do choimhearsnachdan air feadh na h-Alba, a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach, agus a' toirt seachad obraichean àrd-inbhe agus buannachd eaconamach, prìsean ruigsinneach, agus a' dìon ar n-àrainneachd agus tèarainteachd lùtha. Thèid Measadh Buaidh Eileanach a dhèanamh airson an ESJTP mu dheireadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid Foillseachadh a' Phlana
<p>Obraichear le coimhearsnachdan, croitearan, tuathanaich agus uachdarain-fearainn gus coilltean a mheudachadh sna h-eileanan, ag aithneachadh amasan nas fharsainge airson cleachdadh fearainn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Coilltearachd Alba air a' toirt taic do chruthachadh choilltean seasmach anns na h-eileanan tro Sgeama Thabhartasan Coilltearachd. • Cumaidh Coilltearachd na h-Alba air cuideachd a bhith ag obair le raon de chom-pàirtichean a' toirt a-steach an Woodland Trust agus Urras An Rubha agus Shanndabhaig a libhrigeadh Pròiseact Coilltean Croite, a tha a' còmhdach gach eilean a' gabhail a-steach Earra-Ghàidheal agus Arainn, a' toirt seachad comhairle agus taic do chroitearan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Sa mheadhan ùine
<p>Cùm taic ri freagarrachadh gnìomhachas tuathanachas-uisge agus iasgach na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn a' dèanamh cinnteach gu bheil riochdairean iasgaich nan Eilean a' cur ri cruthachadh ro-innleachd agus prìomhachasan co-rèiteachaidh iasgach bliadhna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le raon de luchd-ùidh gus plana gnìomha a chruthachadh gus seasmachd thogalaichean a tha ann an cunnart bho thuiltean a leasachadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh sinn oirnn ag obair le luchd-ùidh gus Plana Gnìomh <i>Living with Flood</i> a chaidh ath-sgrùdadh ann an 2021 a libhrigeadh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ùghdarrasan ionadail gus seirbheisean ath-chuairteachaidh agus seirbheisean sgudal bidh a neartachadh ann an coimhearsnachdan eileanach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A' leantainn air adhart le cruthachadh mapa slighe airson targaidean sgudail is ath-chuairteachaidh na h-Alba gu 2025 agus nas fhaide air adhart a bhios a' gabhail a-steach Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid
<p>Obraich gu dlùth le prìomh luchd-ùidh gus dèanamh cinnteach gun cluinnear guthan muinntir nan eilean, a' coileanadh gluasad cothromach gu cothromachadh-carboin, agus gum faigh eileanan buannachd às an iomadh cothrom a tha co-cheangailte ri eaconamaidh uaine agus seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nì sinn conaltradh air dreachd de Ro-innleachd Lùtha nan Eilean a mhìnicheas dòigh-obrach airson dì-charbonachadh airson coimhearsnachdan Eileanach na h-Alba. Tha sinn air aontachadh Plana Eadar-ghluasad Cothromach fhoillseachadh mar phàirt den Ro-innleachd Lùths ùraichte – bidh seo a' gabhail a-steach conaltradh farsaing leis an fheadhainn air am faodadh eadar-ghluasad lùtha buaidh a thoirt, a' gabhail a-steach sna h-eileanan. Foillsichidh sinn cuideachd plana roinneil airson Eadar-ghluasad Cothromach airson Cleachdadh Fearainn agus Àiteachas, a thèid a dhèanamh ann an co-bhonn le luchd-ùidh iomchaidh. Bidh buaidh air eileanan na prìomh cheist. 	<ul style="list-style-type: none"> San ùine ghoirid 2023 San ùine ghoirid 2022 San ùine ghoirid 2023

Amas Ro-innleachdail: 10 – Coimhearsnachdan le Cumhachd agus Com-pàirteachasan Ionadail Làidir

Gus cumhachd a thoirt do choimhearsnachdan eadar-mheasgte agus àiteachan eadar-dhealaichte

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Caidreachas Eileanan na h-Alba, Ionad Leasachaidh Choimhearsnachdan na h-Alba, Fearann Coimhearsnachd na h-Alba, Comann Urras Leasachaidh na h-Alba, Coimisean Fearainn na h-Alba, Cùisean Mara na h-Alba, Pàrlamaid na h-Òigridh, Òigridh Alba, COSLA, Oighreachd a' Chrùin Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Bheirear air adhart an t-Ath-sgrùdadh air Riaghaladh Ionadail le COSLA gus siostam de dheamocrasaidh ionadail a chruthachadh a bhios in-ghabhalach agus a bheir deagh bhuidh air beathannan daoine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an dealas fhathast ann a bhith a' crìochnachadh a' Cho-Lèirmheas Riaghladh Ionadail (LGR) le COSLA agus gus na co-dhùnaidhean a bhuileachadh tro Bhile taobh a-staigh na pàrlamaid seo. Tha an t-Ath-sgrùdadh air Riaghladh Ionadail na phrìomh phàirt den dòigh-obrach iomlan againn a thaobh Ath-leasachadh Seirbheisean Poblach agus an dàimh ri riaghaltas ionadail san àm ri teachd. Tha sinn a' dèanamh adhartas le bhith a' libhrigeadh rùintean poileasaidh farsaing an Ath-sgrùdadh air Riaghladh Ionadail tro ghrunn diofar shlighean. Tha an Cùmhnant Ùr airson Riaghaltas Ionadail agus gealltanais ùra air Cìs Luchd-tadhail Ionadail agus cìs comhairle air dàrna dachaighean/seilbh a tha falamh san ùine fhada uile nan atharrachaidhean susbainteach a bheir cumhachd do riaghaltas ionadail. Tha cuid de na h-ath-leasachaidhean sin gan toirt air adhart, mar a tha iomchaidh, tro na dòighean reachdail sònraichte aca fhèin. • Tha Riaghaltas na h-Alba cuideachd a' cumail orra ag obair le com-pàirtichean ionadail ann an Arcaibh agus sna Eileanan an Iar gus sgrùdadh a dhèanamh air na buannachdan a dh'fhaodadh a bhith an cois mhodailean Ùghdarras Shingilte. Tha an obair seo a dh'fhaodadh buaidh fharsaing a thoirt, aig ìre thràth agus tha sinn mothachail gum faodadh ùidh a bhith aig comhairlean eile ann. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Bheirear taic do phròiseasan com-pàirteachaidh gus guth làidir a thoirt do choimhearsnachdan eileanach ann an cur an gnìomh a' Phlana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sinn a' cumail oirnn ag obair leis a' Bhuidhinn Ro-innleachdail Nàiseanta air Buidseatadh Com-pàirteachail, a tha na buidheann neo-eisimeileach a tha an urra ri fiosrachadh a chruthachadh air Buidseatadh Com-pàirteachail agus a bhith a' togail comas air feadh na h-Alba gus dèanamh cinnteach gu bheil an cleachdadh as fheàrr ann. Bidh a' bhuidheann a' coinneachadh gach ràithe. • Tha sinn a' cumail oirnn ag obair leis a' bhuidhinn ro-innleachdail gus sgrùdadh a dhèanamh air mar a ghabhas buidseatadh com-pàirteachail a chleachdadh mar inneal conaltraidh ùr-ghnàthach gus dèiligeadh ri cùisean co-cheangailte ri slàinte is sunnd, foghlam, taigheadas agus ceartas na gnàth-shìde. • Cumaidh sinn oirnn ag obair ann an com-pàirteachas le COSLA gus ùghdarrasan ionadail a chuideachadh a' ruighinn an targaid gum bi co-dhiù 1% den bhuidseat aca fo ùmhlachd buidseit com-pàirteach, a' toirt guth dìreach do dhaoine ionadail air mar a thèid faisg air £100m a chosg. • Tha Riaghaltas na h-Alba a' cumail air adhart a' toirt taic do sgioba com-pàirteachaidh poblach COSLA, aig an robh fòcas sònraichte air a bhith a' leasachadh agus a' libhrigeadh CONSUL, bathar-bog com-pàirteachaidh saoranach. Chaidh CONSUL eadar-theangachadh dhan Gàidhlig, ga dhèanamh comasach pròiseasan conaltraidh coimhearsnachd air-loidhne a chumail sa Ghàidhlig. • Tha Riaghaltas na h-Alba ag aithneachadh gum feum cunntachalachd a bhith ann, cho math ri co-obrachadh leantainneach le ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach fad beatha a' Phlana gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brìoghmhor, adhartach agus seasmhach. Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha an dà chuid Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean agus Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean a' cumail taic ri buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean . Chaidh Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gum bi barrachd com-pàirt aig na comhairlean buntainneach ann a bhith a' dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich, agus bidh a' Bhuidheann Lìbhrigidh a' dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha an dha-rìribh a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth leis an dà bhuidhinn seo a thaobh lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Coimheadar air dòighean gus guth nan coimhearsnachdan eileanach a neartachadh ach a ghabhas cuideachd ris na diofairean eadar eileanan ann an dèanamh cho-dhùnaidhean aig an ìre ionadail is nàiseanta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha obair air tòiseachadh gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air Achd Cumhachdachadh Choimhearsnachdan (Alba) 2015 – gealltanais ann am Prògram Riaghlaidh 2021 – far am beachdaich sinn air mar as urrainn dhuinn barrachd guth a thoirt do choimhearsnachdan ionadail air mar a thathar a’ cleachdadh stòrasan poblach ionadail – co-dhiù a tha sin a’ gabhail ri sealbh no riaghladh fearainn no thogalaichean, libhrigeadh sheirbheisean do bhuill den choimhearsnachd aca, no barrachd conaltraidh leis an roinn phoblaich gus barrachd guth a bhith aca air mar a tha seirbheisean air an libhrigeadh, maoin air an cleachdadh agus goireasan air an riarachadh. Chaidh an lèirmheas a chuir air bhog le Tom Artair, a bha aig an àm na Mhinistear airson Ionmhas Poblach, Planadh, agus Beartas Coimhearsnachd aig Cò-ionad Coimhearsnachd Loch Nis air 21 Iuchar 2022. Nì Riaghaltas na h-Alba cinnteach gum bi e fhathast iomchaidh agus beachdaichidh sinn air mar as urrainn dhuinn barrachd guth a thoirt do mhuintir an àite anns na rudan a tha cudromach dhaibh sa choimhearsnachd aca. Tha an t-ath-sgrùdadh air Achd Cumhachdachadh Choimhearsnachdan a’ togail air an t-soirbheachas a chaidh a choileanadh bho thug Riaghaltas na h-Alba an reachdas eachdraidheil seo a-steach, le barrachd is barrachd dhaoine ionadail a’ togail an guthan mu bhuilean seirbheisean poblach, agus le barrachd is barrachd den fhearann is de na togalaichean poblach againn a’ gluasad a-null gu smachd coimhearsnachd. Tha sinn a’ toirt an ath-sgrùdadh air adhart ann an co-obrachadh leis an roinn phoblaich, an treas roinn agus coimhearsnachdan le fòcas sònraichte air a’ bhuidhean a bheir an reachdas air coimhearsnachdan fo anacoithrom. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Riaghaltas na h-Alba ag aithneachadh gum feum cunntachalachd a bhith ann, cho math ri co-obrachadh leantainneach le ar com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, luchd-ùidh agus coimhearsnachdan eileanach fad beatha a' Phlana gus dèanamh cinnteach gun adhbharaich Plana Nàiseanta nan Eilean atharrachadh brioghmhor, adhartach agus seasmhach. Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Tha an dà chuid Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean agus Buidheann Lìbhrigidh Plana Nàiseanta nan Eilean a' cumail taic ri buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean . Chaidh Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gum bi barrachd com-pàirt aig na comhairlean buntainneach ann a bhith a' dealbhadh fhuasglaidhean do na dùbhlain a tha ro eileanaich, agus bidh a' Bhuidheann Lìbhrigidh a' dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh air adhart ann an dòigh cho-obrachail a tha an dha-rìribh a' gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth leis an dà bhuidhinn seo a thaobh lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le coimhearsnachdan eileanach agus ùghdarrasan ionadail com-pàirteach ann a bhith ag ullachadh agus a' toirt a-steach Bile Cis Luchd-tadhail Sealach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Bile Cis an Luchd-tadhail (Alba) a thoirt a-steach dhan Phàrlamaid air 24 Cèitean 2023 a' togail air an obair leasachadh poileasaidh mòr a rinneadh ron ghalar lèir-sgaoilte. Ann a bhith a' dèanamh seo, tha sinn air conaltradh le raon de luchd-ùidh, a' gabhail a-steach buidhnean riochdachaidh gnìomhachais agus tha sinn air obrachadh gu dlùth le Riaghaltas Ionadail tro bhuidheann-obrach air a ghairm le COSLA anns an robh oifigearan bho raon de dh' ùghdarrasan ionadail an sàs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Air a chur an gnìomh

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Coimheadar air dòighean gus cumhachd agus taic a thoirt do choimhearsnachdan eileanach gus cur ris an ath-leumachd aca le bhith a' cruthachadh iomairtean agus phlanaichean ionadail ann an com-pàirteachadh le Seirbheisean Èiginn na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba nan Coimhearsnachdan Ath-leumach a' beachdachadh air pròiseact an-dràsta gus bun-loidhne de ghnìomhachd ath-leumachd coimhearsnachd a stèidheachadh agus tha iad ag obair le luchd-ùidh eileanach gus dèanamh cinnteach gu bheil sealladh nan coimhearsnachdan eileanach mar phàirt de dhealbhadh a' phròiseict. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid
<p>Nithear cinnteach gun tèid 'dìon-eileanach' a dhèanamh air poileasaidhean agus planaichean a thaobh Oighreachd a' Chrùin Alba agus gu bheil manaidsear sam bith de stòras aig Oighreachd a' Chrùin Alba a' cumail taic ri cur an gnìomh Plana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraichidh sgioba Aonad Oighreachd a' Chrùin Alba le Oighreachd a' Chrùin Alba agus le daoine a dh'fhaodadh a bhith nam manaidsearan ùra, air stèidh cùis fa leth, gus dèanamh cinnteach gu bheil poileasaidhean nas fharsainge a thaobh Oighreachd a' Chrùin Alba agus na molaidhean eadar-ghluasaid agus/no tiomnadh aca air Measadh Buaidh nan Eilean a dhèanamh agus gun toir iad aire do Phlana Nàiseanta nan Eilean mar a bhios iomchaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach (faodar iarrtasan airson eadar-ghluasad agus/no tiomnadh fhaighinn aig àm sam bith tro na raointean-ama libhrigidh taisbeanach seo)

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gum bi luchd-labhairt na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan eileanach air am brosnachadh agus a' faighinn taic gus iad fhèin a chur an cèill tro mheadhan na Gàidhlig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dh'fhoillsich Riaghaltas na h-Alba am Plana Gàidhlig ùr aca airson 2022-2027 san Dàmhair 2022. Tha tairgse fhosgailte sa Phlana a bhith a' conaltradh tro mheadhan na Gàidhlig. A bharrachd air sin, tha Riaghaltas na h-Alba toilichte gabhail ri iarrtasan sgrìobhte sa Ghàidhlig. Tha Riaghaltas na h-Alba air gealltainn barrachd sheirbheisean a thoirt seachad tron Ghàidhlig agus a' bhith a' leudachadh chothroman gus Gàidhlig a chleachdadh ann an suidheachaidhean làitheil agus suidheachaidhean foirmeil. Mar phàirt den phròiseas gus an ath eagrain de Phlana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba a sgrìobhadh, cho-obrach sgioba na Gàidhlig agus na h-Albais le diofar oifisean aig Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus beachdachadh air dè an t-ullachadh a bharrachd as urrainn dhaibh dèanamh airson na Gàidhlig. Tha planaichean Gàidhlig an gnìomh aig na trì ùghdarrasan ionadail Comhairle nan Eilean Siar, Comhairle na Gàidhealtachd agus Earra-Ghàidheal is Bhòid, tha foghlam tro mheadhan na Gàidhlig aca agus tha oifigearan leasachaidh Gàidhlig aca gus cleachdadh agus ionnsachadh na Gàidhlig a bhrosnachadh agus a chuideachadh. • Tha Foghlam Alba air Plana Gàidhlig ath-sgrùdaichte fhoillseachadh airson 2022-2027. Tha seo mar phàirt den ro-innleachd còig-bliadhna aig Luchd-sgrùdaidh na Banrigh airson Foghlam Gàidhlig, a bheir buaidh cuideachd air eileanan. Mar phàirt de seo, cumaidh Luchd-sgrùdaidh na Banrigh orra a' toirt seachad measaidhean sònraichte air dè cho math 's a tha ionadan agus suidheachaidhean a' coileanadh ann an grunn phrìomh raointean. Bheir sinn seachad am measadh speisealach seo airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus airson co-theacsan eileanach. Bheir sinn air adhart amasan àrd-ìre ùra cuideachd gus taic a thoirt dhan Ghàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • San ùine ghoirid Foillseachadh a' Phlana • Leantainneach Solarachadh leantainneach de mheasaidhean sònraichte

Amas Ro-innleachdail: 11- Ealainean, Cultar Is Cànan

Taic a chumail ri ealainean, cultar agus cànan

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Bòrd na Gàidhlig, Alba Chruthachail, Fèisean nan Gàidheal, Comunn na Gàidhlig, An Comunn Gàidhealach, Sabhal Mòr Ostaig, Àrainneachd Eachdraidheil Alba, Orcastra Òigridh Nàiseanta, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, VisitScotland, Event Scotland, RFOan, an Crannchur Nàiseanta, Coimhearsnachdan Eileanach.

Gealltanas	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan tasgadh anns na stòrasan cultarach agus eachdraidheil againn, gus dèanamh cinnteach gun tèid eileanaich a bhrosnachadh gus com-pàirteachadh ann an cultar agus na h-ealainean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh mòran phròiseactan leantainneach leithid Ceòlas, Fèisean nan Gàidheal, An Comann Gàidhealach, am Fòram Dualchais agus ionadan mar An Lanntair, Taigh-tasgaidh Chill Donnain, Taigh Chearsabhagh, Sabhal Mòr Ostaig agus Urras Oighreachd Gabhsainn a' cur ris an amas seo. • Ag obair còmhla ri com-pàirtichean, cumaidh EventScotland air a' togail cliù na h-Alba mar an t-àite as fheàrr do thachartasan le bhith a' cumail taic ri agus a' glèidheadh portfolio de thachartasan agus a' leasachadh gnìomhachas nan tachartasan. Cumaidh EventScotland air a bhith mothachail air/a' co-thaobhadh ri iomairtean nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba agus VisitScotland a tha ag amas air na h-eileanan. • Tha 'Bliadhnaichean Cuspaireil' a' toirt dhuinn àrd-ùrlar co-obrachail gun samhail gus an urrainn grunn chom-pàirtichean co-obrachadh nas dlùithe gus amasan coitcheann a choileanadh agus gus obair com-pàirteachais nas làidire a thogail gus leasachadh eaconamach seasmhach a libhrigeadh anns na roinnean ceangailte de thurasachd, cultair agus tachartasan. Tha a bhith a' cruthachadh prògram de thachartasan matha agus iom-fhillte na phrìomh phàirt de dhòigh-obrach nam Bliadhnaichean Cuspaireil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach Nithear co-dhùnaidhean mu Bliadhnaichean Cuspaireil san àm ri teachd ann an 2023

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Leasaichear, brosnaihear agus cumar taic ris na tàlantan cruthachail aig na h-eileanaich agus nithear cinnteach gum bi luchd-èisteachd/amhairc nach beag aig cultar nan eileanan Albannach an dà chuid gu nàiseanta agus thall thairis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh mòran phròiseactan leantainneach leithid Ceòlas, Fèisean nan Gàidheal, An Comann Gàidhealach, am Fòram Dualchais agus ionadan mar An Lanntair, Taigh-tasgaidh Chill Donnain, Taigh Chearsabhagh, Sabhal Mòr Ostaig agus Urras Oighreachd Gabhsainn a' cur ris an amas seo. • Ag obair còmhla ri com-pàirtichean, cumaidh EventScotland air a' togail cliù na h-Alba mar an t-àite as fheàrr do thachartasan le bhith a' cumail taic ri agus a' glèidheadh portfolio de thachartasan agus a' leasachadh gnìomhachas nan tachartasan. Cumaidh EventScotland air a bhith mothachail air/a' co-thaobhadh ri iomairtean nas fharsainge aig Riaghaltas na h-Alba agus VisitScotland a tha ag amas air na h-eileanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Cumar taic ri cànanan agus dualchainntean dùthchasach uile na h-Alba ann an dòighean a tha buntainneach ris na coimhearsnachdan far a bheil iad gam bruidhinn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Measaidhean Buaidh Choimhearsnachdan Eileanach taic ris a' phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air Stiùireadh agus Seata-Innealan. • Tha coinneamhan ràitheil gan stèidheachadh eadar Sgioba na Gàidhlig is Albais, Sgioba nan Eilean agus Bòrd na Gàidhlig gus taic a chumail ris a' phròiseas seo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Dèan cinnteach gu bheil na geallaidhean sa phlana seo air an stiùireadh le agus a rèir prìomhachasan a' Phlana Nàiseanta Ghàidhlig, ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Plana Gàidhlig Riaghaltas na h-Alba a' mìneachadh mar a tha e a' co-thaobhadh ri Plana Nàiseanta na Gàidhlig. Tha Sgioba nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba air a riochdachadh air Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig aig Riaghaltas na h-Alba. Bidh seo a' coinneachadh dà uair sa bhliadhna agus 's e fòram a th' ann airson dèanamh cinnteach gu bheil ar raon poileasaidh a' coileanadh nan gealltanasan ann am Plana Gàidhlig an Riaghaltais agus ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig. • Cumaidh sinn oirnn ag obair gu dlùth le Bòrd na Gàidhlig mar bhuill de Bhuidheann Libhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean a chaidh a stèidheachadh gus sùil a chumail air buileachadh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gu bheil a' beachdachadh air a' bhuidheann air leasachadh na Gàidhlig bhon chiad dol a-mach ann am poileasaidhean agus iomairtean sònraichte nan eilean agus gu bheil iad sin a' ceangal ri planaichean Gàidhlig reachdail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bheir Measaidhean Buidheann air Coimhearsnachdan Eileanach taic dhan phròiseas seo às dèidh ùrachadh 2022 air an Stiùireadh agus an Seata-innealan a tha a-nis a' gabhail a-steach beachdachadh air a' bhuidheann air coimhearsnachdan Gàidhlig. • Tha amasan seirbheis chorporra sa Phlana Ghàidhlig as ùire aig Riaghaltas na h-Alba dèanamh cinnteach gum bi a' Ghàidhlig cho follaiseach ris a' Bheurla agus a' brosnachadh cleachdadh na Gàidhlig ann an conaltradh. • Bidh riochdairean air Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig aig Riaghaltas na h-Alba a' dèanamh cinnteach gu bheil na raointean poileasaidh aca mothachail air a' chànan agus, far an gabh sin dèanamh, gu bheil poileasaidhean a' toirt na Gàidhlig air adhart. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan poblach agus buidhnean coimhearsnachd gus cleachdadh agus faicsinneachd na Gàidhlig a mheudachadh ann an coimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Tha seo a' gabhail a-steach amasan seirbheis chorporra a tha ag amas air dèanamh cinnteach gum bi follaiseachd cho-ionnan aig a' Ghàidhlig ann an suaicheantas is brandadh Riaghaltas na h-Alba, gu bheil soidhnichean Gàidhlig follaiseach ann an oifisean Riaghaltas na h-Alba, agus tha gealltanais ann mu chleachdadh na Gàidhlig sa chonaltradh poblach againn agus sna foillseachaidhean corporra againn. Bidh buidhnean eile aig Riaghaltas na h-Alba, leithid Tèarainteachd Shòisealta Alba, a' toirt seachad stuthan dà-chànanach co-cheangailte ris na seirbheisean aca agus tha còmhraidhean a' dol air adhart le oifisean Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus an solar Gàidhlig aca a mheudachadh. • Tha Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig a chaidh a stèidheachadh fon phlana na chothrom leantainneach do cho-obrachaidhean air feadh Riaghaltas na h-Alba taic a thoirt dhan Ghàidhlig tron obair aca agus tha Sgioba nan Eilean, còmhla ri pàirtean eile de Bhuidheann-stiùiridh Àiteachais is Eaconamaidh Dùthchail, air an riochdachadh oirre. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Tha grunn oifigearan leasachaidh Gàidhlig aig diofar bhuidhnean stèidhichte ann an coimhearsnachdan eileanach leis an amas a bhith a' cur ri cleachdadh agus ionnsachadh na Gàidhlig. Gus an cuideachadh gus an obair aca a cho-òrdanachadh, chaidh Lìonra Oifigearan Leasachaidh Gàidhlig a stèidheachadh bho chionn ghoirid le taic bho Bhòrd na Gàidhlig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach
<p>Obraich le ùghdarrasan iomchaidh gus solar Gàidhlig a leasachadh do choimhearsnachdan Gàidhlig nan eilean ann a bhith a' lìbhrigeadh an gnìomhan agus an seirbheisean.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha sgioba Gàidhlig is Albais air Plana Gàidhlig ùr Riaghaltas na h-Alba ullachadh. Tha seo a' gabhail a-steach amasan seirbheis chorporra a tha ag amas air dèanamh cinnteach gum bi follaiseachd cho-ionnan aig a' Ghàidhlig ann an suaicheantas is branndadh Riaghaltas na h-Alba, gu bheil soidhnichean Gàidhlig follaiseach ann an oifisean Riaghaltas na h-Alba, agus tha gealltanais ann mu chleachdadh na Gàidhlig sa chonaltradh poblach againn agus sna foillseachaidhean corporra againn. Bidh buidhnean eile aig Riaghaltas na h-Alba, leithid Tèarainteachd Shòisealta Alba, a' toirt seachad stuthan dà-chànanach co-cheangailte ris na seirbheisean aca agus tha còmhraidhean a' dol air adhart le oifisean Riaghaltas na h-Alba sna h-eileanan gus an solar Gàidhlig aca a mheudachadh. • Tha Buidheann Buileachaidh na Gàidhlig a chaidh a stèidheachadh fon phlana na chothrom leantainneach do cho-obraichean air feadh Riaghaltas na h-Alba taic a thoirt dhan Ghàidhlig tron obair aca agus tha Sgioba nan Eilean, còmhla ri pàirtean eile de Bhuidheann-stiùiridh Àiteachais is Eaconamaidh Dùthchail, air an riochdachadh oirre. Tha àite aig an Iomairt Adhartas nas Luaithe agus COHI an seo cuideachd agus thathar a' cur cuideam air a' Ghàidhlig anns na cruinneachaidhean seo 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Cùm taic ri dòighean-obrach a bhrosnaicheas stiùireadh seasmhach na h-àrainneachd eachdraidheil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 'S e Our Past, Our Future: The Strategy for Scotland's Historic Environment an ro-innleachd còig bliadhna ùraichte againn airson àrainneachd eachdraidheil na h-Alba a tha a' bruidhinn mun dualchas cho-roinnte againn, agus a' nochdadh na deagh bhuaidh a tha aig an àrainneachd eachdraidheil air daoine agus air coimhearsnachdan air feadh na dùthcha agus na phàirt buannachdail a bhios aice nar beatha san àm ri teachd. • Is iad seo na 3 prìomh phrìomhachasan ann: A' libhrigeadh eadar-ghluasad gu cothromachadh-carboin, a' toirt cumhachd do choimhearsnachdan agus àiteachan a tha tapaidh agus in-ghabhalach agus a' cruthachadh eaconamaidh sunnd. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 12 – Foghlam

Gus foghlam fad-bheatha a bhrosnachadh is a leasachadh do na h-uile

Com-pàirtichean: Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eileanan, Oilthigh Heriot Watt, Oilthigh Raibeart Gòrdan, Colaiste Dùthchail na h-Alba, Sabhal Mòr Ostaig, e-Sgoil, SDS, Bòrd na Gàidhlig, Comann nam Pàrant, Colaistean Ionadail, Young Scot, Alba Chruthachail, Ealain Tèatair Òigridh na h-Alba, Òigridh na h-Alba.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le Oilthigh na Gàidhealtachd is nan Eilean, Oilthigh Obar Dheathain, Oilthigh Heriot Watt agus solaraichean foghlaim eile, gus dèanamh cinnteach gu bheil farsaingeachd de roghainnean ann do dh'òigridh</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tha Riaghaltas na h-Alba mothachail gun deach farsaingeachd de dh'obair mhath a thoirt air adhart anns na bliadhnaichean acadaimigeach mu dheireadh taobh a-staigh an UHI, Oilthigh Obar Dheathain, Oilthigh Heriot-Watt agus Oilthigh Raibeart Gordon gus dèanamh cinnteach gum bi cothrom aig daoine òga ann an coimhearsnachdan nan Eilean air raon farsaing de chothroman air feadh an siostam ionnsachadh fad-beatha agus sgilean. Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh leis na h-institiudan sin gus sùil a chumail air obair leantainneach thar na bliadhna acadaimigeach ri thighinn. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach
<p>Cumar taic ri Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean agus e a' daingneachadh co-obrachadh le com-pàirtichean eileanach, gus slighean luchd-ionnsachaidh, tionnsgalachd agus com-pàirteachadh le gnìomhachas/luchd-fastaidh a bhrosnachadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bidh dreuchd Stiùiriche Ro-innleachd Eileanan Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean fhathast cudromach, agus ag obair ann an dlùth chom-pàirteachas le Sgioba Eileanan Riaghaltas na h-Alba tro dhòigh-obrach cho-obrachail, stèidhichte air fuasglaidhean a tha ag amas air na cothroman as motha a thig am bàrr tro shruthan-obrach a tha an lùib a chèile, leithid pròiseactan Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eileanan co-cheangailte ri Cùmhnant Fàs nan Eilean agus tasgadh ann am Prògram nan Eilean. Tha e cudromach gu bheil an obair seo a' tighinn ri chèile mar thoradh air prìomhachasan co-roinnte, air an comharrachadh an dà chuid tro Ro-innleachd nan Eilean agus ann am Plana Nàiseanta nan Eilean aig Riaghaltas na h-Alba. Obair leantainneach air prògraman Glèidhidh Oileanach agus Trusadh is Glèidheadh Tàlaint gus taic a thoirt do dh'oileanaich fuireach, a' gabhail a-steach a bhith a' dèanamh ceangal ri fastaichean, gu sònraichte an fheadhainn le gainnead sgilean. 	<ul style="list-style-type: none"> Leantainneach Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Dèan cinnteach gum faigh òigridh na h-aon chothroman air foghlam 's a gheibh òigridh air tìr-mòr na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh Foghlam Alba a' gabhail a-steach luchd-cleachdaidh eileanach ann am buidhnean agus ionnsachadh proifeiseanta a tha a' dèanamh lèirmheas air slighean curraicealaim agus dealbhadh curraicealaim gus cumail orra a' meudachadh ruigsinneachd dhan churraicealam dhan chloinn is daoine òga uile. • Bidh am prògram Rural Skills Accelerator a' gabhail a-steach Acadamaidh STEM Gluasadach a bhios a' frithealadh choimhearsnachdan eileanach agus dùthchail ann an Earra-Ghàidheal is Bòd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach
<p>Cùm oirnn le bhith a' toirt taic ri agus a bhith a' brosnachadh Foghlam tro Meadhan na Gàidhlig aig a h-uile ìre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha farsaingeachd de phròiseactan agus iomairtean an sàs gus foghlam tro mheadhan na Gàidhlig adhartachadh agus taic a chumail ris aig gach ìre. Tha seo a' gabhail a-steach Riaghaltas na h-Alba, grunn ùghdarrasan ionadail, buidhnean poblach agus buidhnean Gàidhlig. Cumaidh sinn oirnn a' toirt taic do Bhuidheann-obrach airson na Gàidhlig aig Caidreachas a' Chinn a Tuath gus taic a chumail ri leasachadh tro cho-obrachadh. • Tha dealas aig Riaghaltas na h-Alba gun tèid dòigh-obrach ro-innleachdail ùr a stèidheachadh a thaobh Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig a rannsachadh. Chaidh co-chomhairle a chumail air seo ann an 2022 agus bidh ullachaidhean iomchaidh air an dèanamh ann am Bile nan Cànanan Albannach a tha gu bhith ann. • Cumaidh sinn oirnn a' cleachdadh fianais agus measadh neo-eisimeileach gus soirbheachas a chomharrachadh, taic a thoirt do leasachadh agus àrdachadh ìrean ann am Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus Foghlam Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig; a' toirt air adhart amasan sgrùdaidh Planaichean Corporra is Gàidhlig Luchd-sgrùdaidh na Banrigh a dh'aona-gnòthach do cho-theacsan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Obraich le ùghdarrasan nan eilean uile gus pròiseactan a lorg a dh'fhaodadh buannachd fhaighinn bho ìrean leantainneach de Phrògram Tasgaidh ùr na h-Oighreachd Ionnsachaidh luach £1 billean a bhios a' ruith gu 2026.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tha Prògram Tasgadh Oighreachdan Ionnsachaidh luach £2 billean a' toirt prìomhachas do sgoiltean a tha feumach air ùrachadh, mar a chaidh a chomharrachadh le ùghdarrasan ionadail, gus dèanamh cinnteach gu bheil adhartas luath ann far a bheil a' chuid as motha a dhith agus a bheir buannachd do na deichean de mhiltean de sgoilearan air feadh na h-Alba. • Dh'fhosgail ìre a trì de phrògram Tasgadh Oighreachd Ionnsachaidh do dh'ùghdarrasan ionadail ann an 2022, agus thèid pròiseactan soirbheachail ainmeachadh ron lùthar 2023. Bithear a' beachdachadh gu faiceallach air tagradh sam bith bho ùghdarrasan eileanach, tro ìre trì de Phrògram Tasgadh na h-Oighreachd Ionnsachaidh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid
<p>Meudaich na co-oidhirpean againn gus toraidhean foghlaim chloinne a tha beò ann am bochdainn a chur am feabhas le bhith a' cumail taic ri ùghdarrasan eileanach/ planaichean sgoiltean gus coileanadh a thogail tro phrògraman Dùbhlàn Coileanaidh na h-Alba leithid Maoineachadh Co-ionannachd Sgoilearan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh Foghlam Alba air adhart a' co-obrachadh le ùghdarrasan eileanach gus piseach a thoirt air builean foghlaim chloinne ann am bochdainn. Bidh còig Comhairlichean Coileanaidh ag obair le prìomh luchd-obrach aig ùghdarrasan ionadail agus sgoiltean fa leth gus leantainn air adhart a' leasachadh cleachdadh dàta, a' comharrachadh feuman agus a' cruthachadh eadar-theachdan iomchaidh gus a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh. Tha co-ionnsachadh proifeiseanta thar-eilean a' dol air adhart gus sgilean a leasachadh ann an cleachdadh dàta agus mar a ghabhas am feum as fheàrr a dhèanamh de Mhaoineachadh Co-ionannachd Sgoilearan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
	<ul style="list-style-type: none"> • Cumaidh Luchd-sgrùdaidh an Rìgh orra a’ co-roinn cleachdadh a’ cleachdadh iomairtean meadhanan sòisealta, earrannan sònraichte ann an cuairt-litrichean Scotland Learns, co-labhairtean lìn agus tro bhith gan cur ann an aithisgean cuspaireil agus foillseachaidhean eile. Mar eisimpleir, tha Luchd-sgrùdaidh an Rìgh air dèanamh cinnteach gun robh eileanan nam pàirt de chruinneachadh fianais airson nan aithisgean cuspaireil a leanas: <ul style="list-style-type: none"> Local approaches to recovery: a thematic review Evaluation of Foundation Apprenticeships – March 2022 Responsive, supportive and resilient communities – September 2022 Approaches to recording and monitoring incidents of bullying in schools <p>Chaidh cleachdadh èifeachdach bho eileanan cuideachd a cho-roinn cuideachd ann an goireasan ionnsachaidh proifeiseanta. Tha frèaman-obrach fèin-luachaidh agus leasachaidh aig goireasan nan cleachdaichean cho math ri eisimpleirean de chleachdadh èifeachdach:</p> <ul style="list-style-type: none"> A’ riarachadh fianais sgrùdaidh air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig – làn bhogadh ann na tràth-ionnsachadh agus cùram-chloinne A’ riarachadh fianais sgrùdaidh air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig – ceannas agus foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus Foghlam Luchd-ionnsachaidh aig ìre na bun-sgoile A’ riarachadh fianais sgrùdaidh air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig – curraicealaim na h-àrd-sgoile 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>Beachdaich air feumalachdan luchd-ionnsachaidh inbheach ann an coimhearsnachdan nan eilean mar a bhios sinn a' leasachadh ar ro-innleachd ionnsachaidh inbheach airson na h-Alba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chaidh Measadh Buaidh air Coimhearsnachdan Eileanach a ghabhail dhèanamh agus fhoillseachadh sa Chèitean 2022. Cumaidh sinn oirnn a' conaltradh le luchd-ionnsachaidh inbheach nar coimhearsnachdan eileanach airson a bhith a' comharrachadh mar as urrainn dhuinn bacaidhean air ionnsachadh a thoirt air falbh agus sinn a' libhrigeadh Ro-innleachd Ionnsachadh Inbheach na h-Alba. 	<ul style="list-style-type: none"> • San ùine ghoirid

Amas Ro-innleachdail: 13 – Cur an Gnìomh agus Tomhas Plana Nàiseanta aan Eilean

Gus taic a chumail ri bhith a’ cur Plana Nàiseanta nan Eilean an gnìomh gu h-èifeachdach

Com-pàirtichean: Riaghaltas na h-Alba, Ùghdarrasan Ionadail, Coimhearsnachdan Eileanach, Buidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean, Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean.

Gealltanais	Gnìomh	Clàr-ama
<p>A’ sònrachadh thaisbeanair airson gach Amas Ro-innleachdail ann an co-obrachadh le buidhnean Riaghaltas na h-Alba, ùghdarrasan ionadail, coimhearsnachdan eileanach agus luchd-ùidh sòisio-eaconamach stèidhichte air na slatan-tomhais SMART agus a’ togail air an Fhrèam-obrach Coileanadh Nàiseanta agus na h-Amasan airson Leasachadh Seasmhach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Thathar a’ dèanamh barrachd obair rannsachaidh gus an dàta uile a chruinneachadh a tha a dhìth gus bun-loidhne a chruthachadh airson toraidhean a ghabhas a thomhas. • Nì sinn tionndadh eile de Shuirbhuidh Plana Nàiseanta nan Eilean. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa mheadhan ùine • San ùine ghoirid
<p>Obraichear le coimhearsnachdan eileanach gus dèanamh cinnteach gun tèid am plana a sgaoileadh is a thuigsinn fad is farsaing leis gach pàirt den t-sòisealtas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leanaidh sinn oirnn le co-chomhairleachadh agus co-obrachadh cunbhalach leis na coimhearsnachdan eileanach againn. • Cumaidh sinn oirnn a’ cumail taic ri Buidheann Ro-innleachdail nan Eilean gus an urrainn dhuinn co-obrachadh gu dlùth leis na com-pàirtichean againn anns na h-ùghdarrasan ionadail mu lìbhrigeadh. • Cumaidh sinn oirnn le taic a thoirt do Bhuidheann Lìbhrigeadh Plana Nàiseanta nan Eilean gus dèanamh cinnteach gu bheil obair air a stiùireadh ann an dòigh cho-obrachail a tha dha-riribh a’ gabhail a-steach coimhearsnachdan eileanach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leantainneach • Leantainneach • Leantainneach

© Crown copyright 2023

This document is also available on The Scottish Government website:
www.gov.scot

For further information please contact the team on info@islandsteam.scot

Produced for The Scottish Government by APS Group Scotland, 21 Tennant Street, Edinburgh EH6 5NA
PPDAS1328302 (07/23)

W W W . G O V . S C O T